

Wyciek z Centrum Rejestrów.
Opozycja chce komisji śledczej »2

Światowy Dzień Bez Tytoniu »6

Owoce lokalne czy importowane? »15

Pamiętki „Wili”. Wiele przepadło, ale
to, co ocalało, jest bezcenne »18-19

Rada Obrony Państwa: zakup transporterów, ale nie kosztem obrony przeciwlotniczej

Po posiedzeniu Rady Obrony Państwa prezydent Gitanas Nausėda poinformował o planach zakupu fińskich transporterów opancerzonych Patria. Litwa wzmacnia obronność. W tle — ostra retoryka niektórych polityków. Zdaniem Šarūnasa Liekisa, pewne wypowiedzi litewskich polityków cechuje zbytnia brawada. »4-5

Sprawa Pratasewicza. „To presja na Zachód” »12-13

Ks. Grabowski o znaczeniu uroczystości Bożego Ciała »14

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
– fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
– prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adjustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA
GAZET CODZIENNYCH
MNIĘSZOŚCI NARODOWYCH

MIDAS

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

MRF MEDIJŲ
RĖMIMO
FONDAS

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Wyciek z Centrum Rejestrów. Opozycja chce komisji śledczej

Wyciek ponad 600 tys. newralgicznych wpisów wywołał na Litwie skandal. Premier zapewnia, że doskonale rozumie, co czują osoby poszkodowane. Prezydent nie szczędził słów krytyki.

PREMIER: REZYGNACJE BYŁYBY PREZENTEM DLA WROGÓW

Premier Inga Ruginienė po wybuchu skandalu twierdzi, że ewentualne dymisje mogłyby być „prezenterem dla wrogów”.

„Nie boimy się odpowiedzialności, ale dziś bardzo ważne jest podkreślenie, że rząd nie powinien uciekać od problemów, lecz je rozwiązywać. Jakakolwiek dymisja lub podjęcie decyzji tego rodzaju byłoby najlepszym prezentem dla naszych wrogów” — powiedziała Inga Ruginienė.

Szefowa rządu poinformowała, że o incydencie dowiedziała się na początku kwietnia. Według niej wcześniejsze, publiczne ujawnienie sprawy nie było możliwe ze względu na śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Generalną. Poinformowała również, że sama znalazła się wśród osób dotkniętych wyciekiem.

KRYTYKA PREZYDENTA I OPOZYCJI

Najostrzej sposób komunikacji władz skrytykował prezydent Gitanas Nausėda. Jego zdaniem społeczeństwo zostało poinformowane zbyt późno, mimo że rząd znał sprawę wcześniej. Prezydent podkreślił, że sprawa nie powinna być tłumaczona wyłącznie ograniczeniami wynikającymi z działań prokuratury.

„Uważam, że jest to kwestia bezpieczeństwa narodowego, to, co się wydarzyło, jest nie do przyjęcia, to, co się wydarzyło, nie może się powtórzyć w przyszłości” — powiedział Nausėda.

Opozycja, w tym Laurynas Kasčiūnas, przewodniczący TS-LKD, zapowiada powołanie tymczasowej komisji śledczej. Przewodnicząca Ruchu Liberalistów Viktorija Čmilytė-Nielsen wskazała natomiast, że należy ustalić odpowiedzialnych za opóźnione informowanie mieszkańców.

KONKURS NA NOWEGO SZEFA RC

Po ujawnieniu sprawy ze stanowiska ustąpił dyrektor Centrum Rejestrów (RC) Adrijus Jusas. Minister gospodarki i innowacji Edvinas Griškešas zapowiedział, że jeszcze w tym tygodniu zostanie ogłoszony konkurs na nowego dyrektora generalnego instytucji. Minister zaznaczył, że oczekuje zatrudnienia specjalisty zdolnego wzmocnić bezpieczeństwo danych i zarządzanie instytucją.

Minister spraw wewnętrznych Władysław Kondratowicz poinformował, że w instytucjach podległych resortowi kończy się wewnętrzne dochodzenie. Ma ono wyjaśnić rolę Departamentu Migracji oraz Departamentu Informatyki i Łączności.

Minister sprawiedliwości Rita Tamašūnienė podkreśliła natomiast, że jej resort nie odpowiada za techniczną ochronę danych, choć prawnie jest administratorem rejestrów, jednak oddzieliła kwestie prawne od technicznych. Zapowiedziała konieczność wzmocnienia zabezpieczeń i dodatkowe szkolenia dla pracowników.

Prokuratura Generalna bada możliwe, nielegalne logowania oraz przywłaszczenie ponad 600 tys. wpisów z rejestru nieruchomości, w tym numerów osobistych (lit. asmens kodas) osób. Według organów ścigania logowania odbywały się za pośrednictwem złamanych z zagranicy kont pracowników Departamentu Migracji.

Pierwsze nielegalne logowania i wyciek danych miały miejsce na początku roku, a RC dowiedziało się o tym w kwietniu. Według informacji przekazanych przez rzecznika premier Ignasa Algirdasa Dobrovolskasa, śledztwo wszczęto 15 kwietnia.

NA ZMIANY BRAK PIENIĘDZY

Sejmowy Komitet Budżetu i Finansów zrobił przerwę w obradach 27 maja dotyczących możliwości nieujawniania przez właścicieli danych tożsamości dziennikarzy i niektórych innych osób, które bezpłatnie uzyskują od Centrum Rejestrów dane o mieszkańcach. Komitet chce poczekać, aż rząd przeznaczy większe środki na funkcjonowanie RC.

Centrum Rejestrów nie ma wystarczających środków na wdrożenie systemów, które zamiast nazwisk osób pobierających dane, wskazywałyby ich przynależność do określonych grup zawodowych lub organizacji uprawnionych do uzyskania takich danych. Jednym słowem — anonimizowałyby dane osób, które wedle prawa mają dostęp do informacji. Centrum proponuje ręczne zarządzanie dostępem użytkowników danych.

Opr. J.B. na podst.
BNS, mat. pras.

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Redakcja TVP Wilno z Nagrodą im. Macieja Płażyńskiego

Redakcja TVP Wilno została laureatem prestiżowej Nagrody im. Macieja Płażyńskiego w kategorii „redakcja medium polonijnego”. Uroczysta gala 15. edycji konkursu odbyła się w Muzeum Emigracji w Gdyni.

Jury wyróżniło TVP Wilno za wzorcowe realizowanie misji medium służącego polskiej społeczności poza granicami kraju. Przewodniczący jury Jakub Płażyński podkreślił, że decyzja była jednogłówna.

„Ta nagroda jest przede wszystkim za autentyczność, za rzetelność, za budowanie polskości na Litwie. Za to, że jesteście, za to, że pamiętacie i za to, że nasi rodacy mają gdzie czerpać informacje. Nie mieliśmy żadnych wątpliwości co do jakości materiałów” — powiedział, gratulując redakcji.

Odbierając nagrodę, kierownik redakcji TVP Wilno Joanna Warecha podkreśliła, że jest to wspólny sukces całego zespołu.

„Cieszy nas to, że nagroda jest zespołowa. Nie ma nic lepszego niż tworzenie zespołu i łączenie się na poziomie wartości” — powiedziała.

Obok TVP Wilno tegorocznymi laureatami zostali również: Artur Żak w kategorii „dziennikarz medium polonijnego”, Hélène Bienvenu w kategorii „dziennikarz zagraniczny publikujący na temat Polski i Polonii” oraz Andrzej Urbański w kategorii

„dziennikarz krajowy publikujący na tematy polonijne”.

Nagroda im. Macieja Płażyńskiego przyznawana jest od 2012 r. z inicjatywy Press Club Polska. Upamiętnia Macieja Płażyńskiego — byłego Marszałka Sejmu RP i prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, który zginął w katastrofie smoleńskiej w 2010 r. W ciągu piętnastu edycji wyróżnienie trafiło do dziennikarzy z 22 krajów.

Inf. i fot. TVP Wilno

■ Zespół TVP Wilno podczas gali wręczenia nagród

Imieniny

28 maja

Augustyna, Balladyny, Bogurada, Emila, Germana, Heladii, Herkulana, Ignacego, Jaromira, Justa, Lucjusza, Marii, Wiktora, Wilhelma

29 maja

Aleksandra, Andrzeja, Bogusława, Magdaleny, Maksymina, Piotra, Rajmunda, Stefana, Urszuli

Cytat dnia

„Wojna nie rozwiązuje problemów, ale je zaostrza; nie buduje bezpieczeństwa, ale mnoży cierpienie i nienawiść. Tam, gdzie spadają pociski i drony, spadają też nadzieje, niszczone są domy i miejsca modlitwy, łamane jest niewinne życie” — oświadczył papież Leon XIV.

Liczba dnia

936 fińskich transporterów opancerzonych Patria ma zakupić Litwa. Pierwsze 300 transporterów mają trafić do litewskiego wojska do 2030 r. Pozostałe do 2036. Jak zapewnił prezydent Gitanas Nausėda, część produkcji będzie odbywała się na Litwie.

Rada Obrony Państwa: zakup transporterów, ale nie kosztem obrony przeciwlotniczej

Antoni Radczenko

Obce drony stają się częstymi „gośćmi” na naszym terytorium. Można też zauważyć, że w ostatnim czasie zaostrza się retoryka polityków różnych państw. Zdaniem Šarūnasa Liekisa, niektóre wypowiedzi litewskich polityków cechuje zbytnia brawada.

We środę 27 maja odbyło się posiedzenie Rady Obrony Państwa. Gitanas Nausėda powiedział, że w celu wzmocnienia tworzonej narodowej dywizji Litwa zakupi 936 transporterów opancerzonych Patria fińskiego producenta, z czego niemal jedną trzecią w ciągu najbliższych czterech lat.

ZAKUP FIŃSKICH TRANSPORTERÓW

„Mówimy o bardzo ważnym elemencie tworzenia narodowej dywizji — zgodnie z decyzją Rady Obrony Państwa zakupimy 936 transporterów opancerzonych Patria produkowanych przez fińskiego producenta. Do 2030 r. planowane jest nabycie 300 sztuk tych pojazdów” — powiedział prezydent dziennikarzom po środowym posiedzeniu Państwowym Rady Obrony.

Według Nausėdy, jednym z wymogów wobec fińskiego producenta jest prowadzenie produkcji tych transporterów również na Litwie, co ma włączyć kraj do łańcucha produkcyjnego. Prezydent podkreślił, że zakup transporterów nie będzie wymagał dodatkowego finansowania ani ograniczania środków przeznaczonych na inne obszary obronności, na przykład obronę powietrzną. „W żaden sposób nie koliduje to z naszym priorytetem wzmacniania obrony powietrznej. Środki, które zostały przewidziane, pozostaną przeznaczone na zakup tych transporterów; nie prosi się o dodatkowe fundusze na ten cel i nie są one planowane” — stwierdził przywódca kraju.

■ Fiński transporter opancerzony Patria Fot. Jorchr, CC BY-SA 3.0

Agencja Reuters podała, że NATO ma wzmocnić obronę wschodniej flanki. Ma powstać nowa struktura organizacyjna, dzięki której będzie możliwe szybkie rozmieszczenie wojsk na Łotwie i w Estonii w przypadku ataku Rosji.

Minister ochrony kraju Robertas Kaunas powiedział, że zakup będzie realizowany równolegle ze wzmacnianiem zdolności obrony powietrznej. „Postanowiono nie zapominać o rozwoju dywizji (...); nie możemy pozwolić sobie na to, by równolegle z rozwojem obrony powietrznej nie rozwijać także zdolności wojsk lądowych” — powiedział dziennikarzom.

CODZIENNOŚĆ Z DRONAMI

Drony innych państw coraz częściej naruszają przestrzeń powietrzną państw bałtyckich. Przede wszystkim są to drony ukraińskie, których celem są obiekty na terytorium Federacji Rosyjskiej. Rosja oskarża kraje bałtyckie o udostępnianie swojej przestrzeni

powietrznej ukraińskim dronom. Rosja również oskarżyła państwa bałtyckie o dyskryminację mniejszości rosyjskiej.

Przedstawiciele rosyjskiego MSZ oświadczyli dla dziennika „Izwestia”, że po rozpoczęciu się pełnoskalowej wojny w Ukrainie w krajach bałtyckich władze tych państw wzmocniły presję na rosyjskojęzycznych mieszkańców. Rosyjski resort zakomunikował, że w tej kwestii zwróci się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości ONZ. Litewskie MSZ ze swej strony, w komunikacie wysłanym portalowi 15min.lt, podkreślił: „Rosja w różnych formach aktywnie kontynuuje swoją kampanię oszczerstw, dążąc do rozpowszechniania fałszywej narracji”.

W ostatnim czasie padło wiele ostrych wypowiedzi. Litewski szef dyplomacji Kęstutis Budrys w rozmowie ze szwajcarskim pismem „Neue Zürcher Zeitung” powiedział: „Musimy pokazać Rosjanom, że potrafimy przełamać stworzoną przez nich małą twierdzę w Kaliningradzie. NATO dysponuje środkami, aby w sytuacji krytycznej całkowicie zniszczyć znajdujące się tam rosyjskie bazy obrony przeciwlotniczej i raketowe”.

5.>>

4.>>

Zdaniem przewodniczącego Sejmu Juozasa Olekasa minister niekoniecznie musiał wypowiadać się w taki sposób.

„Uważam, że potencjalni agresorzy powinni znać możliwości nasze i naszych sojuszników, ale nie powinni wykorzystywać tego jako pretekstu do eskalacji, twierdząc, że ktoś przygotowuje się do ataku na nich. Nikt nie przygotowuje się do żadnego ataku” – skomentował wypowiedź polityk.

BRAWADA NIE DO PRZYJĘCIA

Dziekani Wydziału Nauk Politycznych i Dyplomacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego, historyk i politolog Šarūnas Liekis sądzi, że część polityków litewskich niepotrzebnie eskaluje sytuację.

— Sytuacja, w moim przekonaniu, jest naprawdę poważna. Mamy do czynienia z brawadą. Wypowiedzi, całego szeregu ważnych osób w państwie, w tym ministra spraw zagranicznych, są nie do przyjęcia w obecnej sytuacji — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Liekis.

Politolog zaznaczył, że jeśli chodzi o ukraińskie drony, które naruszają przestrzeń powietrzną Litwy, to w pierwszej kolejności musimy rozmawiać z Kijowem.

— Absolutnie nieważne, jak ten dron znalazł się na naszym teryto-

rium. Jeśli to jest dron ukraiński, to przede wszystkim władze ukraińskie muszą nam wyjaśnić ten incydent, ponieważ naruszenie przestrzeni powietrznej uderza w naszą suwerenność. Oczywiście są problemy również po naszej stronie. Sytuacja pokazała, że nie jesteśmy gotowi na tego typu wydarzenia — oświadczył Liekis.

KOMU KORZYSTNA ESKALACJA

Agencja Reuters podała, że NATO ma wzmocnić obronę wschodniej flanki. Ma powstać nowa struktura organizacyjna, dzięki której będzie możliwe szybkie rozmieszczenie wojsk na Łotwie i w Estonii w przypadku ataku Rosji. Politolog z Uniwersytetu Witolda Wielkiego nie wyklucza możliwości rozpoczęcia przez Rosję konfliktu.

— Rosja jest pogrążona w konflikcie z Ukrainą, dlatego pozioma eskalacja może być dla niej korzystna. Rosja może postąpić podobnie, jak Iran, który eskalował poziomy konflikt w regionie. To spowodowało, że nikt nie potrafił obronić sojuszników Stanów Zjednoczonych w regionie — dodał Šarūnas Liekis.

W tym roku na obronność w budżecie Litwy przeznaczono 5,38 proc. produktu krajowego brutto (PKB), czyli 4,79 mld euro. ■

Robertas Kaunas powiedział, że zakup transporterów będzie realizowany równoległe ze wzmocnianiem zdolności obrony powietrznej. Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Ujednolicenie zasiłku macierzyńskiego

Rząd poparł we środę 27 maja propozycję, by zasiłek macierzyński był wypłacany przez 126 dni kalendarzowych wszystkim kobietom, niezależnie od okoliczności porodu. Projekt musi jeszcze zatwierdzić Sejm.

Ministerstwo Opieki Socjalnej i Pracy proponuje, aby okres wypłaty świadczenia nie zależał od tygodnia ciąży, w którym urodziło się dziecko, ani od tego, czy przeżyło, ani też od tego, czy kobieta skorzystała przed porodem z urlopu ciążowego i porodowego.

„Skutki porodu dla zdrowia fizycznego i emocjonalnego kobiety pozostają w każdym przypadku, dlatego ważne jest zapewnienie wystarczającej ilości czasu na regenerację oraz zagwarantowanie bezpieczeństwa finansowego”

— powiedziała Jūratė Zailskienė, minister opieki socjalnej i pracy. Dłuższy okres wypłaty miałyby przysługiwać także opiekunowi noworodka — od dnia ustanowienia opieki do momentu, gdy dziecko osiągnie 126 dni. W przypadku porodu komplikowanego lub urodzenia więcej niż jednego dziecka zasiłek, jak

obecnie, byłby wypłacany dodatkowo przez 14 dni kalendarzowych. Po zmianach dłużej świadczenie otrzymywałyby kobiety, które przed porodem nie skorzystały z prawa do urlopu ciążowego i porodowego, a także kobiety, które urodziły w 22-30 tygodniu ciąży, gdy dziecko nie przeżywa 28 dni. Dotyczyłoby to również kobiet, które w 22-30 tygodniu ciąży urodziły martwe dziecko.

Nowelizacja ma też zwiększyć elastyczność rodzin, w których jedno z rodziców z powodu poważnej niepełnosprawności nie może wykorzystać nieprzenoszalnych miesięcy urlopu wychowawczego. Zmiany objęłyby także sytuacje, gdy opiekunem dziecka została wyznaczona tylko jedna osoba — miałyby ona prawo do dodatkowego 2-miesięcznego okresu zasiłku opiekuńczego.

Opr. J.B. na podst. ELTA

Światowy Dzień Bez Tytoniu: walka o zdrowie i świadomość

Honorata Adamowicz

Światowy Dzień Bez Tytoniu obchodzony jest co roku 31 maja. Jego celem jest informowanie społeczeństwa o szkodliwości palenia, zachęcanie ludzi do rzucenia nałogu oraz ochrona młodzieży przed uzależnieniem od tytoniu i nikotyny.

Hasło kampanii Światowej Organizacji Zdrowia w tym roku brzmi: „Demaskować atrakcyjność – walczyć z uzależnieniem od tytoniu i nikotyny”.

TYTONIŃ – ZAGROŻENIE DLA CAŁEGO ORGANIZMU

Palenie szkodzi niemal wszystkim organom człowieka. Dym tytoniowy zawiera wiele toksycznych substancji, które uszkadzają płuca, serce i naczynia krwionośne. Palenie powoduje również uzależnienie od nikotyny.

Jak poinformowano „Kurier Wileński” w nadesłanym oświadczeniu z Departamentu Kontroli Narkotyków, Tytoniu i Alkoholu (NTAKD), palenie może powodować: raka płuc, raka jamy ustnej i gardła, choroby serca, udar mózgu, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (POChP), astmę oraz zaburzenia oddychania.

SPRAWDZONE SPOSOBY WALKI

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zaleca kilka skutecznych sposobów pomagających w rzuceniu palenia. Przede wszystkim sugeruje, aby osoby uzależnione zwróciły się o pomoc do lekarzy lub specjalistów, którzy mogą dobrać odpowiednie metody leczenia i wsparcia.

Organizacja podkreśla również znaczenie nikotynowej terapii zastępczej, która może łagodzić objawy odstawienia nikotyny i ułatwić stopniowe odzwyczajanie się od palenia.

Kolejną ważną rekomendacją jest udział w specjalnych programach rzucania palenia, które oferują profesjonalne wsparcie, motywację oraz

praktyczne narzędzia pomagające w walce z nałogiem.

WHO zwraca uwagę na konieczność unikania sytuacji, które mogą sprzyjać paleniu, takich jak stresujące okoliczności, towarzystwo osób palących czy miejsca, w których wcześniej często się paliło.

Bardzo istotne jest także korzystanie ze wsparcia rodziny i przyjaciół, ponieważ pomoc bliskich osób może zwiększyć motywację i ułatwić wytrwanie w postanowieniu o zerwaniu z nałogiem.

Spółeczeństwo może również przyczynić się do ograniczenia palenia i pomocy osobom uzależnionym, poprzez edukowanie na temat szkodliwości palenia, wspieranie stref wolnych od dymu tytoniowego, ograniczanie reklamy tytoniu, promowanie zdrowego stylu życia, pomaganie osobom palącym w rzuceniu nałogu oraz wspieranie przepisów ograniczających używanie tytoniu.

SYSTEM WSPARCIA NA LITWIE

– Na Litwie znacząco rozszerzono dostępność usług pomagających rzucić palenie. Osoby chcące zerwać z nałogiem mogą uzyskać pomoc nie tylko poprzez

krajową linię wsparcia, ale również w biurach zdrowia publicznego swoich samorządów, centrach zdrowia psychicznego oraz w Republikańskim Centrum Leczenia Uzależnień. Dzięki temu zapewniono szerszą i łatwiej dostępną sieć pomocy na terenie całej Litwy – informują nas specjaliści NTAKD.

Produkcja i używanie tytoniu zanieczyszczają środowisko, ponieważ powodują zanieczyszczenie wody i gleby, prowadzą do wycinania lasów pod uprawę tytoniu, sprawiają, że niedopałki papierosów stają się odpadami plastikowymi oraz przyczyniają się do zwiększenia zanieczyszczenia powietrza.

– Młodzi ludzie szybciej uzależniają się od nikotyny. WHO podkreśla, że przemysł tytoniowy i nikotynowy często kieruje swoje działania do młodzieży, wykorzystując atrakcyjne opakowania, smaki i reklamę. Wczesne rozpoczęcie palenia może prowadzić do długotrwałych problemów zdrowotnych – podkreślają specjaliści NTAKD.

Według danych WHO każdego roku z powodu używania tytoniu umiera na świecie ponad 8 mln ludzi. ■

Wczesne rozpoczęcie palenia może prowadzić do długotrwałych problemów zdrowotnych – podkreślają specjaliści Fot. pixabay.com

Studenci Filii UwB w Wilnie zaprezentowali zmiany podatkowe na Litwie

Justyna Giedrojć

12 maja w Filii Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie odbyło się webinarium pt. „Litwa podatkowo bez zaskożeń. VAT, CIT, PIT i akcyza w biznesie polsko-litewskim”. Spotkanie poświęcono najważniejszym zmianom w litewskim systemie podatkowym, które od 2026 r. mają znaczenie dla przedsiębiorców, pracodawców oraz osób działających w relacjach gospodarczych między Polską a Litwą.

Wydarzenie miało wyjątkowy charakter, głównymi prelegentami byli studenci II roku kierunku Ekonomia Filii UwB w Wilnie realizujący przedmiot „Opodatkowanie podmiotów gospodarczych”. Pod kierunkiem wykładowczyni, adwokatki Renaty Rynkevičiūtė-Jančiauskienė, studenci przygotowali prezentacje dotyczące zmian podatkowych na Litwie od 2026 r.

Podczas webinarium omówiono m.in. zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych, podatku dochodowym od osób prawnych, podatku VAT, akcyzie, podatku od nieruchomości, składkach na ubezpieczenie społeczne, a także nowe obowiązki związane ze składką na bezpieczeństwo. Dla studentów było to pierwsze, poważne wystąpienie o charakterze eksperckim. Młodzi prelegenci mieli okazję zaprezentować swoją wiedzę nie tylko przed

wykładowcami i kolegami z uczelni, lecz także przed przedstawicielami środowiska biznesowego, instytucji oraz osobami zainteresowanymi praktycznymi aspektami podatków w polsko-litewskiej współpracy gospodarczej.

„To webinarium było dla studentów ważnym krokiem w kierunku praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej podczas studiów. Cieszę się, że młodzi ludzie studiujący w języku polskim na Litwie podejmują aktualne i odpowiedzialne tematy, potrafią je analizować oraz prezentować w sposób zrozumiały dla biznesu” — podkreśliła Renata Rynkevičiūtė-Jančiauskienė.

Webinarium pokazało, że studenci polskojęzycznej uczelni w Litwie nie tylko zdobywają wiedzę teoretyczną, ale potrafią również skutecznie wykorzystywać ją w praktyce.

— Takie inicjatywy wzmacniają ich kompetencje zawodowe, budują pewność siebie i pokazują potencjał młodego pokolenia Polaków na Litwie: osób ambitnych, zaangażowanych i gotowych do aktywnego udziału w życiu społecznym oraz gospodarczym kraju. Dziękuję pani Renacie Rynkevičiūtė-Jančiauskienė za podjętą inicjatywę — to cenny wkład w rozwój wiedzy ekonomiczno-prawnej oraz wspieranie współpracy gospodarczej pomiędzy Polską a Litwą. Profesjonalizm, wysoki poziom me-

rytoryczny oraz przystępny sposób przekazania tak złożonych zagadnień zasługują na szczególne uznanie — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Renata Cytacka, prezeska Forum Rodziców Szkół Polskich Rejonu Solecznickiego, członkini Rady Polonii i Polaków poza Granicami przy Prezydencie RP. Podkreśla, że kształcenie młodzieży z polskich szkół na Wileńszczyźnie, kontynuującej naukę w Filii UwB w Wilnie, ma istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego Litwy.

— Takie działania budują kompetentne i odpowiedzialne kadry, które w przyszłości będą wzmacniać współpracę gospodarczą oraz rozwój społeczno-ekonomiczny. Proponuję młodzieży rozważyć możliwość udzielania doradztwa podatkowego dla Rodaków z Wileńszczyzny, zachęcam też do przekazania wiedzy z webinarium dla słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku — dodaje Renata Cytacka.

Organizacja wydarzenia stała się możliwa dzięki współpracy wielu osób i instytucji. Szczególne podziękowania za wsparcie i zaangażowanie w realizację inicjatywy skierowano do Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A., w tym do Marka Zinkiewicza, kierownika Zagranicznego Biura Handlowego oraz Joanny Mogilnickiej, ekspertki Zagranicznego Biura Handlowego Departamentu Eksportu. ■

Studenci II roku kierunku Ekonomia Filii UwB w Wilnie z wykładowczynią Renatą Rynkevičiūtė-Jančiauskienė oraz dr Reginą Lašakevič. Fot. Dominika Liplańska

W milczeniu zniczy. Szczecińskie obchody 78. rocznicy śmierci rotmistrza Pileckiego

25 maja w Polsce powraca pamięć o jednej z najtragiczniejszych i zarazem najbardziej heroicznych postaci XX w. Tego dnia, w 1948 r., w więzieniu mokotowskim w Warszawie, strzałem w tył głowy zamordowano Witolda Pileckiego — oficera Wojska Polskiego, ochotnika do Auschwitz, żołnierza Polskiego Państwa Podziemnego, człowieka, który do końca pozostał wierny przysiędze.

W 78. rocznicę jego śmierci uroczystości odbywały się w wielu miastach Polski. Jednym z najmocniej wybrzmiewających punktów pamięci był Szczecin, gdzie historia Pileckiego została opowiedziana nie tylko poprzez oficjalne przemówienia, lecz także poprzez ciszę, znicze i słowa świadków pamięci.

PAMIĘĆ ZAPALANA ŚWIATŁEM

Wieczorne zgromadzenie przy Rondzie im. rotmistrza Pileckiego miało charakter szczególny. Nie było manifestacją polityczną, lecz skupionym, godnym hołdem. Uczestnicy przyszli z biało-czerwonymi zniczami, które, jak zapowiadano, miały stworzyć krąg światła wokół imienia bohatera.

„Dzisiaj zebraliśmy się, by upamiętnić Witolda Pileckiego w wydarzeniu symbolicznym — »Zniczu dla Rotmistrza«. Te znicze, które trzymamy, ustawimy wokół ronda. Białe, czerwone, białe, czerwone — jeśli się uda. Bez pośpiechu, z szacunkiem” — mówił na otwarciu zgromadzenia Bartłomiej Ilcewicz.

Ilcewicz, inicjator i prowadzący szczecińskie obchody, wielokrotnie podkreślał, że pamięć o Pileckim nie może ograniczać się do daty w kalendarzu. „Nie jest dziś czas na suchy życiorys. Skupmy się na ostatnim etapie życia Witolda Pileckiego — na jego Golgocie. Od maja 1947 r., od aresztowania, przez Rakowiecką, przez śledztwo, które sam Pilecki porównywał do igraszki w zestawieniu z Auschwitz” — mówił inicjator.

Harcerze z ZHR obecni na wydarzeniu

„AUSCHWITZ BYŁO IGRASZKĄ”

Te słowa, przywoływane w Szczecinie, zapadały w pamięć szczególnie mocno. Człowiek, który dobrowolnie dał się aresztować, by trafić do niemieckiego obozu koncentracyjnego i zorganizować tam konspirację, mówił po wojnie, że komunistyczne więzienie było miejscem jeszcze straszniejszym.

„Proszę sobie wyobrazić: ktoś, kto przeżył niemal trzy lata w Auschwitz, mówi, że Mokotów był gorszy. To pokazuje skalę bestialstwa, z jakim mieliśmy do czynienia po 1944 r.” — podkreślał Ilcewicz.

W czasie szczecińskich obchodów przypomniano fragmenty relacji współwięźniów oraz opisy tortur stosowanych wobec Pileckiego podczas śledztwa. Nie po to, by epatować okrucieństwem, lecz by oddać prawdę o cenie, jaką zapłacił za wierność Polsce.

„Był doprowadzany na proces tak, by jeszcze wyglądał jak człowiek, ale świadkowie widzieli pobitego, zmalretowanego wraka. To nie był ten sprężysty oficer ze zdjęć sprzed wojny. Tak komuniści niszczyli polskich bohaterów” — kontynuował Ilcewicz.

9.>>

Zebraliśmy się, by upamiętnić Witolda Pileckiego w wydarzeniu symbolicznym — »Zniczu dla Rotmistrza« — mówił na otwarciu zgromadzenia Bartłomiej Ilcewicz

8.>>

OCHOTNIK DO PIEKŁA

Życiorys Witolda Pileckiego pozostaje jednym z najbardziej niezwykłych w historii XX w. Urodzony w 1901 r., żołnierz wojny polsko-bolszewickiej, oficer rezerwy kawalerii, po klęsce wrześniowej współtworzył Tajną Armię Polską. W 1940 r. dobrowolnie dał się ująć w łapance, by trafić do KL Auschwitz.

W obozie stworzył konspiracyjną siatkę ZOW, przekazywał raporty o masowej zagładzie Żydów i Polaków, organizował pomoc więźniom. Po ucieczce z Auschwitz walczył w Powstaniu Warszawskim. Po wojnie, działając na rzecz II Korpusu Polskiego gen. Andersa, prowadził wywiad przeciwko komunistycznym władzom.

„To nie był żołnierz leśny, to był wywiadowca. Człowiek, który budował siatki, także tutaj, na Pomorzu Zachodnim. Szczecin był jednym z punktów jego zainteresowania” — zaznaczał Ilcewicz.

25 maja 1948 r. wyrok został wykonany. Ciało rotmistrza do dziś nie zostało odnalezione.

„Zamordowany metodą katyńską. Strzałem w tył głowy. Nie wiemy, gdzie spoczywa. Mamy tylko symboliczny grób. Dlatego musimy być jego pamięcią” — kontynuował Ilcewicz.

Podczas szczecińskich uroczystości odczytano także poruszającą relację księdza Jana Stępnia, który widział Pileckiego prowadzonego na śmierć — z ustami związanymi białą opaską, niemal nieprzytomnego.

ŚWIATŁO, KTÓRE ZOSTAJE

Gdy zapłonęły znicze, ruch wokół ronda na chwilę zamarł. Białoczerwony krąg światła stał się cichą odpowiedzią na historię, której nie da się zamknąć w podręcznikach. „Naszym zadaniem jest mówić o Witoldzie Pileckim młodym ludziom, bo naród bez bohaterów traci kręgosłup” — podkreślał Ilcewicz.

Szczecin w ten majowy wieczór przypominał, że pamięć nie jest tylko wspomnieniem przeszłości. Jest zobowiązaniem.

W Szczecinie uroczystości 78. rocznicy zamordowania rotmistrza

W Szczecinie uroczystości 78. rocznicy zamordowania rotmistrza W. Pileckiego powstały dzięki współpracy kilku środowisk lokalnych, społecznych i historycznych

Witolda Pileckiego powstały dzięki współpracy kilku środowisk lokalnych, społecznych i historycznych. Wspólny wysiłek dał efekt, który mieszkańcy mogli zobaczyć 25 maja — od symbolicznego kręgu zniczy przy Rondzie im. rotmistrza Pileckiego po zadumę i refleksję uczestników.

Za organizacją stały przede wszystkim: Stowarzyszenie im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Szczecinie, młodzieżowe organizacje patriotyczne i historyczne oraz lokalne środowiska kombatanckie i społeczne. W centrum organizacyjnego trudu stał Bartłomiej Ilcewicz — działacz społeczny i moderator wydarzenia, który od lat poświęca czas upowszechnianiu wiedzy o rotmistrzu Pileckim, który podczas obchodów podkreślał: „To nie jest moja osobista uroczystość, to wspólna pamięć nas wszystkich. Dziękuję ludziom, którzy tworzą tę inicjatywę każdego dnia: stowarzyszeniu, młodzieży, mieszkańcom Szczecina, którzy zgromadzili się tu dzisiaj...”.

Zaznaczył również, że organizacja takich wydarzeń to przede wszystkim praca zwykłych ludzi — ludzi z pasją, którzy chcą pamiętać o prawdzie historycznej. Podczas przemówienia Ilcewicz mówił także o idei tzw. „pamięci czynnej” — czyli takiej, która nie ogranicza się do jednej chwili, ale trwa w codziennych rozmowach i postawach.

WSPÓŁPRACA LOKALNA I WSPARCIE SPOŁECZNOŚCI

Uroczystości nie były przedsięwzięciem zamkniętym — wręcz

przeciwnie. Organizatorzy podkreślali, że wydarzenie powstało dzięki wsparciu: mieszkańców, którzy włączyli się w ustawienie zniczy i porządkowanie miejsca; rodzin, które przekazywały informacje o lokalnych akcentach historii II wojny światowej; szkołom i nauczycielom, którzy wspierali edukacyjny wymiar uroczystości oraz lokalnym mediom, dzięki którym informacja o wydarzeniu dotarła szerzej niż tylko do wąskiego grona pasjonatów historii.

Dla wielu uczestników wydarzenie stało się nie tylko hołdem oddanym geniuszowi Pileckiego, ale także okazją do rozmowy o roli pamięci historycznej we współczesnym świecie.

„Patrząc na te światła, widzę, że pamięć jest żywa i to tutaj, w Szczecinie” — mówiła jedna z uczestniczek, trzymając znicz.

Organizatorzy podkreślali, że ich wysiłek ma znaczenie nie tylko lokalne — to fragment większej układanki polskiej pamięci historycznej, łączącej Szczecin z innymi miastami, gdzie także odbywały się obchody.

Szczecińskie uroczystości 78. rocznicy śmierci rotmistrza Pileckiego były przede wszystkim współtworzone przez ludzi zaangażowanych — bez rozgłosu, lecz z głębokim szacunkiem dla historii. Głosem tych organizatorów przebiegała idea, że pamięć o bohaterach to żywy dialog z przeszłością.

Leszek Wątróbski
Fot. autor

ANALIZA Ceny paliw nie wpłynęły na ceny towarów

Podczas gdy statystycy odnotowali w maju wstępną deflację na poziomie 0,1 proc. w ujęciu miesięcznym, analitycy twierdzą, że wzrost cen ropy naftowej i produktów ropopochodnych nie wpłynął jak dotąd na ceny innych towarów i usług. Ponadto nie dostrzegają oni takiego wpływu również w związku z zamrożeniem środków w ramach drugiego filaru emerytalnego. Analityk banku Artea Indrė Genytė-Pikčienė podkreśliła, że wysokie ceny paliw nie dotarły jeszcze do konsumenta końcowego. „Ten szok energetyczny wciąż rozchodzi się po łańcuchach wartości dodanej, na pewno nie dotarł jeszcze do konsumenta końcowego. Na razie konsumenci obserwują ceny na stacjach benzynowych, które mają na nich bezpośredni wpływ, ale ceny towarów i usług jak dotąd najwyraźniej się nie zmieniły” — powiedziała Genytė-Pikčienė.

ENERGETYKA Od lipca wzrośnie cena prądu i gazu

Państwowa Rada Regulacji Energetyki (VERT) zatwierdziła w środę 27 maja taryfy dostawcy publicznego Ignitis na prąd i gaz dla gospodarstw domowych na drugie półrocze br. Od lipca energia elektryczna dostarczana w ramach dostaw publicznych dla gospodarstw domowych podrożeje średnio o 2 centy, a gaz ziemny — o 4 centy. Dla odbiorców indywidualnych, korzystających z sieci niskiego napięcia i wybierających plan standardowy, taryfa wzrośnie z 22 do 24 centów za kilowatogodzinę (kWh z VAT), w dwóch strefach czasowych: dziennej — o 2,8 centa — z 25,8 do 28,6 centa, nocnej — o jeden cent — z 15,6 do 16,6 centa. Jak podaje VERT, średni miesięczny rachunek konsumenta, w porównaniu z obecnymi taryfami tego planu, wzrośnie o 1,6 euro.

Konsumenci w trudnej sytuacji również będą płacić więcej — dla nich taryfy wzrosną odpowiednio z 18 do 20 centów, z 20,5 do 23 centów oraz z 12,9 do 14,2 centa. Według VERT średni miesięczny rachunek tych konsumentów wzrośnie o 1,31 euro.

USA Donald Trump przeszedł badania lekarskie

Prezydent USA Donald Trump we wtorek 26 maja, na kilka tygodni przed swoimi 80. urodzinami i w obliczu narastających spekulacji na temat jego stanu zdrowia, przeszedł coroczne badania lekarskie. Najstarszy prezydent, jaki kiedykolwiek został zaprzysiężony, wielokrotnie chwalił się swoją sprawnością umysłową i fizyczną, porównując się do swego poprzednika, Joe Bidena. Jednak po tym, jak pojawiły się pytania dotyczące jego widocznej senności podczas spotkań oraz siniaków na ręce, przeprowadzono badanie lekarskie i stomatologiczne Trumpa w szpitalu wojskowym im. Waltera Reeda niedaleko Waszyngtonu. Biały Dom zazwyczaj w ciągu kilku godzin lub dni publikuje podsumowanie wyników badań prezydenta, jednak szczegółowość przekazywanych informacji zależy wyłącznie od jego własnego uznania.

KRYMINAŁ Obywatel Indii oskarżony o dystrybucję narkotyków

Prokuratura przekazała do Sądu Okręgowego w Kownie sprawę karną, w której obywatel Indii jest oskarżony o

posiadanie i dystrybucję bardzo dużej ilości narkotyków. Jak poinformowała w środę 27 maja Prokuratura Generalna, narkotyki zostały znalezione w październiku ubiegłego roku w Wilnie, w rejonie koszedarskim oraz w miejscu zamieszkania oskarżonego. Funkcjonariusze znaleźli i zabezpieczyli ponad 7 kg substancji krystalicznej, w której stwierdzono bardzo dużą ilość substancji psychotropowych 3-CMC, 4-BMC oraz kokainy.

WYNAGRODZENIA Średnia pensja wzrosła o 8,4 proc.

Średnia miesięczna pensja netto na Litwie wyniosła w pierwszym kwartale tego roku 1,56 tys. euro — o 8,4 proc. więcej niż w tym samym okresie ubiegłego roku. W sektorze publicznym wzrosła o 10 proc. do 1,63 tys. euro, a w prywatnym — o 7,7 proc. do 1,53 tys. euro, podaje Państwowa Agencja Danych. W tym samym czasie średnia pensja „na papierze” wyniosła 2,55 tys. euro i była o 9,3 proc. wyższa. W sektorze publicznym wzrosła o 11,1 proc. do 2,69 tys. euro, a w prywatnym — o 8,4 proc. do 2,49 tys. euro. Wskaźnik realnych wynagrodzeń w skali roku w gospodarce kraju wyniósł 104,4 proc., w sektorze publicznym — 106 proc., a w prywatnym — 103,8 proc. W ujęciu kwartalnym wskaźnik ten wyniósł 98,4 proc.: w sektorze publicznym — 92,5 proc., w prywatnym — 101,4 proc. W pierwszym kwartale, w porównaniu z ostatnim kwartałem ub. roku, średnia pensja „na rękę” wzrosła o 1,1 proc.: w sektorze publicznym była o 5 proc. niższa, w prywatnym — o 4,1 proc. wyższa. W tym samym czasie wynagrodzenie „na papierze” wzrosło o 1,1 proc.: w sektorze publicznym było o 4,9 proc. niższe, w prywatnym — o 4,1 proc. wyższe.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; fot. EPA-ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Wysoki Komisarz OBWE ds. Mniejszości Narodowych odwiedził szkołę na Antokolu

21 maja mieliśmy wielki zaszczyt gościć w Wileńskiej Szkole Początkowej na Antokolu delegację na czele z Wysokim Komisarzem OBWE do spraw Mniejszości Narodowych, Christophe'em Kampem.

W spotkaniu uczestniczyła również dr hab. Elżbieta Kuzborska-Pacha, starsza doradczyni prawna Wysokiego Komisarza OBWE do spraw Mniejszości Narodowych.

PREZENTACJA DZIAŁALNOŚCI PLACÓWKI

Podczas wizyty dyrektor szkoły, Aneta Gracjana Łapcun, zaprezentowała działalność naszej placówki, opowiedziała o historii szkoły, codziennej pracy, metodzie ciągłego doskonalenia, stosowanych metodach nauczania języka litewskiego, edukacji prowadzonej w dwóch językach oraz integracji społeczności szkolnej.

Przedstawiliśmy również realizowane projekty, m.in. Klub Czytelnika, regularne wyjścia dzieci do teatru, roczne projekty klasowe, a także omówiliśmy kwestie związane z podręcznikami. Ważnym tematem rozmowy była również integracja dzieci przybyłych spoza Unii Europejskiej, którą szkoła prowadzi od 2021 r.

Słowa uznania i pochwały Goście mieli także okazję bliżej poznać

atmosferę panującą w szkole, zobaczyć zaangażowanie uczniów i nauczycieli oraz dowiedzieć się więcej o wartościach, które są fundamentem naszej pracy. Było nam niezmiernie miło usłyszeć słowa uznania i pochwały skierowane do szkoły, nauczycieli oraz całej społeczności szkolnej. Szczególnie doceniono nasze działania na rzecz wielokulturowości, dialogu, integracji i tworzenia przyjaznego środowiska, w którym każde dziecko może czuć się ważne, bezpieczne i akceptowane.

INSPIRUJĄCE DOŚWIADCZENIE

Spotkanie było dla nas ważnym i inspirującym doświadczeniem. Utwierdziło nas w przekonaniu, że codzienna praca na rzecz edukacji, współpracy, wzajemnego szacunku i otwartości ma ogromne znaczenie. Serdecznie dziękujemy za wizytę, życzliwe słowa oraz okazane zainteresowanie życiem naszej szkoły. ■

Lolita Miklaševičiūtė,
zastępca dyrektora
ds. nauczania w Wileńskiej
Szkole Początkowej na Antokolu

Wysoki Komisarz OBWE do spraw Mniejszości Narodowych Christophe Kamp
Fot. Marian Paluszkiwicz

Ruch na słońcu jak suplement witaminy D

Aktywność fizyczna na świeżym powietrzu może być skuteczną strategią walki z niedoborem witaminy D. Badacze wskazują, że ćwiczenia na słońcu pozwalają osiągnąć podobne stężenie tej witaminy jak suplementacja, a dodatkowo poprawiają sprawność fizyczną.

Odpowiednie stężenie witaminy D wspiera nie tylko kości, ale także odporność i regenerację mięśni. Na świecie niedobór tej witaminy dotyczy nawet miliarda ludzi, szczególnie w regionach o mniejszym nasłonecznieniu. Zespół z Uniwersytetu Kraju Basków w Hiszpanii porównał działanie suplementów z witaminą D z wpływem ćwiczeń na świeżym powietrzu. W badaniu uczestniczyli biegacze i osoby niebiegające. Część z nich przez osiem tygodni jesienią i zimą codziennie przyjmowała suplementy. Poziom witaminy D zmierzono na początku i na końcu badania. Wyniki pokazały, że suplementacja podniosła jej stężenie. Jednocześnie poziom witaminy D u biegaczy bez suplementacji był bardzo podobny do poziomu u osób niebiegających, które przyjmowały preparat. „Jeden z głównych wniosków jest więc taki, że aktywność fizyczna na świeżym powietrzu stanowi bardzo skuteczną strategię walki z niedoborem witaminy D, a jednocześnie przynosi inne korzyści zdrowotne, których nie daje suplementacja” — mówi Eneko Fernández, autor publikacji.

Badacze zauważyli też poprawę aktywności układu odpornościowego przy wzroście stężenia witaminy D. Same suplementy nie poprawiały jednak sprawności fizycznej. Testy maksymalnego zużycia tlenu oraz siły nóg nie wykazały różnic po interwencji.

„Witamina D nie działa jak sterydy czy EPO (erytropoetyna stosowana jako doping — przyp. red). Nie poprawia wyników sportowych.” — podkreśla ekspert.

Ekspert wskazał, że praktycznym sposobem na korzystanie z światła słonecznego jest ruch na zewnątrz, nawet krótki i umiarkowany.

Opr. J. B. na podst. PAP

Sprawa Pratasewicza. Politolog: „To było narzędzie wywierania presji na Zachód”

Porwanie samolotu i aresztowanie Ramana Pratasewicza są konsekwencją protestów 2020 r. – w rozmowie z „KW” sędzi politolog Mariusz Antonowicz.

Antoni Radczenko

Protesty przeciwko sfałszowanym wyborom były bezprecedensowe, dlatego reakcja Łukaszenki też była bezprecedensowa.

Uprowadzenie przed pięcioma laty samolotu Ryanair, lecącego z Aten do Wilna z Ramanem Pratasewiczem na pokładzie wywołało lawinę krytyki pod adresem reżimu w Mińsku. „Stany Zjednoczone potępiają w sposób najbardziej zdecydowany zawrót samolotu i aresztowanie Ramana Pratasewicza” – mówił ówczesny prezydent Stanów Zjednoczonych Joe Biden. „Porwanie, piractwo powietrzne, granie w ruletkę życiem niewinnych cywilów. Dość. Pratasewicz oraz Sapiega muszą zostać uwolnieni” – mówił przewodniczący Rady Europejskiej Charles Michel. Michelowi wtórzyła przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen: „Porwanie samolotu jest świadomym i niepotrzebnym narażeniem na niebezpieczeństwo”.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W efekcie tego porwania dla samolotów białoruskich zamknięto europejską przestrzeń powietrzną. Pierwsza zrobiła to Litwa.

— Jeśli mówimy o przypadku Pratasewicza, to moim zdaniem, mieliśmy do czynienia z tym samym zjawiskiem, co napływ migrantów lub balony przemytnicze. Czyli to było narzędzie wywierania presji na Zachód. W ten sposób Łukaszenka demonstrował, że może takie rzeczy, które wcześniej były nie do pomyślenia. W przypadku Pratasewicza mieliśmy oczywiście trochę inną sytuację. To był pewien ciąg wydarzeń. Początkowo Łukaszenka chciał wywrzeć wpływ na opozycję wewnętrzną, później na emigrację, a w następnej kolejności na państwa zachodnie. Skala protestów w 2020 r. była niespotykana, to dlatego represje i dzia-

W polityce zagranicznej przede wszystkim trzeba kierować się własnymi interesami – zaznacza Mariusz Antonowicz **Fot. Marian Paluszkiwicz**

łania odwetowe Łukaszenki były bezprecedensowe. Wcześniej jednak nie porwano samolotu w celu zatrzymania opozycjonisty – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” politolog Mariusz Antonowicz z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego.

Raman Pratasewicz urodził się w rodzinie białoruskiego wojskowego w 1995 r. Będąc jeszcze nastolatkiem zaangażował się w działalność opozycyjną. Za swoją działalność społeczno-polityczną został wydalony z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego, gdzie studiował dziennikarstwo. W 2019 r. emigrował do Polski. Współtworzył białoruski kanał opozycyjny Nexta. Nexta, jako niezależny portal informacyjny, powstał w 2015 r. i odegrał później ważną rolę w białoruskich protestach 2020 r., kiedy na ulice miast Białorusi wyszły tłumy protestujących przeciwko sfałszowanym wyborom prezydenckim. 5 listopada Pratasewicz został zaocznie oskarżony o zorganizowanie masowych protestów.

ZATRZYMANIE NA LOTNISKU

Do wiosny 2021 r. Pratasewicz był uważany za czołowego białoruskiego opozycjonistę. Wszystko zmieniło się 23 maja, kiedy ze swoją partnerką Sofią Sapiegą przebywał na wakacjach w Grecji. W tym dniu miał lecieć do Wilna. Będąc nad terytorium Białorusi kontrola ruchu lotniczego w Mińsku skontaktowała się z pilotami żądając lądowania w Mińsku, ponieważ na pokładzie miał być ukryty ładunek wybuchowy. Mimo protestów, jak wskazują świadkowie wydarzenia, samego Pratasewicza samolot wylądował w Mińsku, gdzie opozycjonista wraz ze swoją dziewczyną został aresztowany. Sapiega, będąc obywatelką Federacji Rosyjskiej, w komunikatorze WhatsAppu zdołała napisać tylko jedno słowo „mama”.

Dzień później białoruski resort spraw wewnętrznych opublikował wideo z Pratasewiczem, w którym zapewnił, że czują się świetnie, a funkcjonariusze traktują go dobrze.

13.>>

12.>>

„Obecnie współpracuję w śledztwie i składam zeznania przyznając się do winy, czyli organizowania masowych zamieszek w mieście Mińsk” — dodał opozycjonista.

Rozmówca naszego dziennika raczej nie wierzy, aby Pratasewicz współpracował z reżimem w czasie, gdy był jeszcze opozycjonistą.

— Moim zdaniem po zatrzymaniu Pratasewicza złamano. Przecież do przestrzeni publicznej docierały zdjęcia i wideo, które wskazywały na bicie i tortury — mówi politolog.

WŁASNA POLITYKA ZAGRANICZNA

Dwa lata później sąd w Mińsku skazał go na osiem lat pozbawienia wolności. Jednak kilka tygodni później został uwolniony. Dalsze zachowanie byłego opozycjonisty bardzo zaskoczyło białoruską opozycję. Z zaciekłego krytyka reżimu został absolutnym zwolennikiem Aleksandra Łukaszenki. „Jestem niesamowicie wdzięczny krajowi i osobiście prezydentowi”, „Szczególnie Aleksandra Łukaszenkę jako człowieka ze stalowymi jajami”, „Dlaczego miałbym wyjeżdżać? Jest tu bardzo dobrze, mnóstwo młodych ludzi spaceruje, ptaki śpiewają” — to tylko kilka jego wypowiedzi po wyjściu na wolność. Obecnie jest częstym gościem w propagandowych programach białoruskich.

Czy sytuacja z Pratasewiczem, który z opozycjonisty zamienił się w propagandystę, zmieniła pogląd państw UE, w tym Litwy, na opozycję białoruską w ogóle?

— Przede wszystkim trzeba pamiętać, że Litwa oraz inne kraje mają własną politykę zagraniczną. W przypadku odcinka wschodniego to generalnie wszystkie państwa wschodniej flanki UE patrzą na sprawę przez pryzmat wojny Rosji z Ukrainą. Funkcjonuje mniej więcej taka logika: wyzwolenie Białorusi może nastąpić przez osłabienie Rosji, osłabienie Rosji może nastąpić tylko dzięki Ukrainie. Natomiast kiedy słuchasz białoruskich opozycjonistów — w żadnym wypadku nie mówię o wszystkich, ale naprawdę jest ich sporo — to oni ciągle mówią o dialogu, alternatywnych rozwiązaniach. Pod tym względem trudno nam znaleźć z nimi jakąś wspólną płaszczyznę. Oczywiście oni mogą tak mówić, ponieważ ich rodziny mogą znajdować się na terenie Białorusi lub w więzieniu. Z punktu widzenia humanizmu i empatii ich stanowisko można zrozumieć. Tym niemniej w polityce zagranicznej przede wszystkim trzeba kierować się własnymi interesami — zaznacza Mariusz Antonowicz. ■

TVP
WILNO

Raman Pratasewicz został aresztowany przez białoruskie służby 23 maja 2021 r. po przymusowym lądowaniu samolotu Ryanair w Mińsku. Fot. EPA-ELTA, opr. A.K.

Analiza pisma pomoże w badaniu sprawności mózgu

Odręczne pisanie to dla mózgu czynność niezwykle złożona — wymaga selekcji bodźców, ich organizacji i interpretacji. Z wiekiem przychodzi coraz trudniej, a sposób, w jaki seniorzy kreślą litery, może zdradzać początki ubytków poznawczych. Tak wynika z badania opublikowanego w piśmie „Frontiers in Human Neuroscience”. To może być pierwszy krok do nowego rodzaju badania sprawności mózgu.

„Pisanie ręczne nie jest tylko czynnością motoryczną, lecz także oknem do mózgu” — mówi dr Ana Rita Matias z Uniwersytetu w Évora (Portugalia), autorka badania. Naukowcy objęli analizą 58 mieszkańców domów opieki w wieku 62–92 lat. U 38 z nich rozpoznano wcześniej zaburzenia poznawcze. Uczestnicy wykonywali zadania długopisem atramentowym na specjalnym cyfrowym tablecie: rysowali poziome linie i kropki, przepisywali oraz zapisywali ze słuchu zdania o różnym stopniu złożoności. Proste zadania kontroli pióra nie ujawniły różnic między grupami. Nie pokazało ich również przepisywanie tekstu. Granica zarysowała się dopiero przy pisaniu ze słuchu — zadaniu silniej obciążającym pamięć roboczą i funkcje wykonawcze. „Zadania oparte na dyktowaniu są bardziej czułe, wymagają bowiem od mózgu wykonywania kilku czynności jednocześnie: słuchania, przetwarzania języka, przekształcania dźwięków w zapis oraz koordynowania ruchu” — tłumaczy badaczka.

Przy krótszym dyktandzie różnice ujawniły czas rozpoczęcia pisania i liczba pociągnięć piórem. Przy zdaniu bardziej złożonym dochodziła pionowa wielkość pisma i czas trwania zapisu. Osłabienie pamięci roboczej i kontroli wykonawczej czyni pisanie wolniejszym i mniej skoordynowanym. Naukowcy liczą, że dalsze badania potwierdzą wyniki, a analiza pisma trafi do codziennej praktyki lekarskiej.

Opr. A.K. na podst. PAP

Ks. Grabowski: Boże Ciało przypomina nam, że Chrystus pozostał z nami w Eucharystii

Honorata Adamowicz

4 czerwca obchodzimy uroczystość Bożego Ciała, jedno z najważniejszych świąt w Kościele katolickim, podczas którego wierni publicznie wyznają wiarę w obecność Jezusa Chrystusa w Najświętszym Sakramencie. Procesje przechodzące ulicami miast i wsi są świadectwem żywej wiary oraz przypomnieniem, że Chrystus pozostał z nami w Eucharystii.

MANIFESTACJA NASZEJ WIARY

— Boże Ciało można nazwać manifestacją naszej wiary, ponieważ jest to święto, w którym szczególnie wyznajemy obecność Chrystusa w Najświętszym Sakramencie. Jezus pozostawił nam niezwykły dar — swoje Ciało i swoją Krew — aby pozostać z nami na zawsze. Dlatego właśnie tego dnia na całym świecie organizowane są procesje eucharystyczne, które przechodzą przez miasta, wsie i osiedla. To publiczne świadectwo wiary oraz znak, że Chrystus jest obecny pośród swojego ludu. W czasie procesji prosimy Boga o błogosławieństwo dla ludzi, domów, miast i pól, które mają wydać plony — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ks. Mirosław Grabowski, proboszcz parafii pw. św. Rafała Archanioła w Wilnie.

Boże Ciało to wyjątkowy moment, w którym wiara wychodzi poza mury kościoła. Święto to przypomina również o centralnym miejscu Eucharystii w życiu chrześcijan oraz o wierze w realną obecność Jezusa w Najświętszym Sakramencie.

CHRYSTUS ŻYWI I OBECNY

— Boże Ciało jest więc wyjściem na zewnątrz z naszą wiarą i pokazaniem światu, że mamy żywego i prawdziwego Pana Boga. To święto podkreśla, że jako chrześcijanie wierzymy w Eucharystię oraz w realną

obecność Chrystusa w Najświętszym Sakramencie — obecnego, żywego i działającego w życiu każdego człowieka — podkreśla duchowny.

Uroczystość Bożego Ciała przypomina wiernym, że Chrystus nie jest jedynie symbolem męki i śmierci, ale żywym i obecnym Bogiem, który nadal działa w świecie. Święto to wpisuje się w ciąg najważniejszych wydarzeń roku liturgicznego od Wielkanocy, przez Wniebowstąpienie Pańskie i Zesłanie Ducha Świętego podkreślając, że Jezus pozostał z ludźmi w Eucharystii.

— Często mówi się, że w Kościele katolickim Chrystus pozostaje jedynie na krzyżu jako Ten, który umarł. Tymczasem uroczystość Bożego Ciała przypomina nam, że Chrystus żyje, zmartwychwstał i nadal działa pośród nas. Święta w Kościele katolickim tworzą pewną ciągłość: po Wielkanocy obchodzimy Wniebowstąpienie Pańskie, następnie Zesłanie Ducha Świętego, a potem właśnie Boże Ciało. To święto przypomina nam, że Chrystus zmartwychwstał, wstąpił do Nieba, zesłał Ducha Świętego, a jednocześnie pozostał z nami w Eucharystii — mówi ks. Grabowski.

ŚWIĘTO USTANOWIONE W XIII W.

Święto Bożego Ciała powstało w XIII w., a dokładnie w 1264 r., kiedy papież Urban IV ustanowił je dla całego Kościoła. Była to odpowiedź na rosnącą potrzebę podkreślenia wiary w realną obecność Jezusa Chrystusa w Eucharystii. W tamtym czasie pojawiały się wątpliwości dotyczące obecności Chrystusa pod postaciami chleba i wina, dlatego Kościół chciał jeszcze mocniej zaakcentować znaczenie Najświętszego Sakramentu w życiu wiernych.

Do ustanowienia uroczystości przyczyniły się również objawienia św. Julianny z Cornillon, augustianki z Belgii, która od lat zabiegała o wprowadzenie osobnego święta ku czci Eucharystii. Ważnym wydarzeniem był także cud eucharystyczny w Bolsenie, podczas którego, według przekazu, z konsekrowanej hostii miała wypłynąć krew. Wydarzenie to umocniło przekonanie o potrzebie ustanowienia nowego święta dla całego Kościoła.

Od tamtego czasu Boże Ciało stało się jednym z najważniejszych świąt katolickich. Charakterystycznym elementem obchodów są procesje eucharystyczne przechodzące ulicami miast i wsi. ■

Charakterystycznym elementem obchodów Bożego Ciała są procesje eucharystyczne przechodzące ulicami miast i wsi. Fot. Marian Paluszkiwicz

Owoce lokalne czy importowane?

Gurskas: „Nasze są smaczniejsze i zdrowsze”

Honorata Adamowicz

Wraz ze wzrostem świadomości konsumentów coraz większą uwagę przykładają nie tylko do smaku owoców, ale również do warunków ich uprawy, transportu i przechowywania. Coraz więcej osób zwraca uwagę na to, w jaki sposób żywność trafia na rynek, jakie metody stosują producenci oraz jak długo produkty pozostają w obiegu zanim trafią na sklepowe półki. Istotne staje się także pochodzenie owoców oraz ich świeżość, ponieważ te czynniki są coraz częściej postrzegane jako bezpośrednio wpływające na jakość i wartość odżywczą produktów.

CO WPŁYWA NA JAKOŚĆ?

— Nasze owoce jagodowe są zdecydowanie smaczniejsze i zdrowsze, ponieważ są mniej opryskiwane. Jako kraj północny podlegamy innym przepisom i u nas dopuszcza się znacznie mniejszą ilość pestycydów, fungicydów czy herbicydów. Zgodnie z prawem nie możemy stosować tak dużych dawek oprysków, jak robią to kraje południowe, co już samo w sobie wpływa na smak i jakość oraz sprawia, że owoce są zdrowsze. Nie wspominając o tym, że nasze owoce są świeże — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Tautvydas Gurskas, szef Litewskiego Stowarzyszenia Producentów Jagód.

Wybór między owocami lokalnymi a importowanymi budzi coraz więcej dyskusji, szczególnie w przypadku delikatnych owoców, takich jak maliny i truskawki. Konsumenty zwracają uwagę nie tylko na cenę i dostępność, ale także na sposób ich dojrzewania oraz wpływ na zdrowie. W tym kontekście często podkreśla się różnice między oboma rodzajami produktów.

— W przypadku owoców importowanych, szczególnie malin i truskawek, częściej występują reakcje alergiczne, ponieważ są one zbierane jeszcze niedojrzałe, następnie poddawane różnym zabiegom i transporto-

Konsumenty zwracają uwagę nie tylko na cenę i dostępność truskawek, ale także na sposób ich dojrzewania **Fot. Marian Paluszkiewicz**

wane na Litwę, gdzie dopiero w trakcie drogi częściowo dojrzewają. To ma duży wpływ na ich jakość. Dlatego lokalne owoce, które dojrzewają naturalnie w miejscu uprawy i są zbierane w pełnej dojrzałości, są znacznie lepsze, zdrowsze i smaczniejsze — podkreśla Tautvydas Gurskas.

RÓŻNE STANDARDY I PRAKTYKI W UPRAWACH

Audrius Giraitis, dyrektor plantacji truskawek w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że na Litwie również można spotkać uprawy truskawek, które nie zawsze spełniają wysokie standardy jakości.

— Zdarzają się przypadki nieuczciwych praktyk w rolnictwie, gdy stosuje się nadmierne ilości pestycydów, przekraczając dopuszczalne normy, aby zabezpieczyć owoce przed gniciem i wydłużyć ich trwałość. Choć takie działania nie dotyczą wszystkich producentów. Niestety, chociaż znam przykłady, komentować nie mogę — mówi Giraitis.

Nie ma jednoznacznych dowodów na to, że truskawki importowane są zawsze „mniej zdrowe” od krajowych, ale mogą różnić się jakością i świeżością. Wynika to głównie z dłuższego transportu i przechowywania, przez

co częściej stosuje się różne metody zabezpieczania i konserwacji, aby wydłużyć ich trwałość. Owoce lokalne trafiają do konsumenta szybciej, więc zwykle są świeższe i wymagają mniej intensywnego przechowywania, co dla wielu osób jest postrzegane jako ich przewaga.

— W przypadku truskawek importowanych warto zwrócić uwagę na ich drogę od plantacji do sklepu. Owoce te często długo przebywają w transporcie, podczas którego są odpowiednio zabezpieczane, aby zachowały świeżość. Następnie przez dłuższy czas przechowywane są na półkach sklepowych, co sprawia, że ich trwałość jest znacznie wydłużona w porównaniu do owoców lokalnych. W efekcie konsumenci mogą zastanawiać się, jakie metody i substancje zostały użyte, aby utrzymać ich wygląd i świeżość przez tak długi czas. W wielu krajach za granicą uprawy ekologiczne wciąż stanowią mniejszy segment produkcji rolnej. Rolnicy często stawiają przede wszystkim na wydajność i stabilność plonów, co sprawia, że metody ekologiczne są stosowane rzadziej, głównie ze względu na większe ryzyko strat i niższą przewidywalność zbiorów — podkreśla Audrius Giraitis. ■

Zmarł Romualdas Budrys, wybitny przedstawiciel litewskiej kultury. „Oddany strażnik dziedzictwa”

Współpracował z potomkiem Ruszczyca, współodkrywał w czasach sowieckich skarby w wileńskiej katedrze. Jak w rozmowie z „KW” zaznacza dr Vydas Dolinskas, Budrys „znał niemal każdy eksponat”.

„25 maja opuściła nas wybitna Osobowość litewskiej kultury — serdeczny, ciepły i przyjazny Człowiek, hojny i życzliwy Nauczyciel, przenikliwy i głęboki Muzealnik, cichy, pracowity i sumienny Pracownik, wielki patriota Litwy i oddany Strażnik dziedzictwa” — napisano w nekrologu opublikowanym przez Muzeum Narodowe Pałac Wielkich Książąt Litewskich.

Romualdas Budrys (1933-2026) był wybitnym litewskim historykiem sztuki, prekursorem litewskiego muzealnictwa, znanym i szanowanym na świecie specjalistą oraz ekspertem w dziedzinie sztuki, strażnikiem wartości historycznych i autorem narodowych kolekcji.

INICJATOR WIELU MUZEÓW NA LITWIE

Był inicjatorem utworzenia wielu litewskich muzeów, ich ekspozycji i znaczących wystaw, wieloletnim dyrektorem Litewskiego Muzeum Sztuki (obecnie Litewskiego Narodowego Muzeum Sztuki) oraz emerytowanym dyrektorem tego muzeum, założycielem i honorowym prezesem Litewskiego Stowarzyszenia Muzeów, laureatem Nagrody Rządu Republiki Litewskiej w dziedzinie kultury i sztuki, kawalerem wielu odznaczeń państwowych Litwy, Polski i innych krajów, honorowym obywatelem Połagi i Bejsagoły (lit. Baisogala), honorowym doktorem Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych, ojcem chrzestnym Muzeum Pałacu Władców, honorowym członkiem rady tego muzeum.

Romualdas Budrys urodził w 1933 r. we wsi Vertimai niedaleko Bejsagoły.

— W trudnych latach powojennych, podobnie jak jego dwaj bracia, odnalazł oparcie w wiecznych wartościach — sztuce, dziedzictwie i kulturze. W wieku dwudziestu pię-

Romualdas Budrys (1933–2026) był wybitnym litewskim historykiem sztuki, prekursorem litewskiego muzealnictwa **Fot. Muzeum Narodowe Pałac Wielkich Książąt Litewskich**

ciu lat ukończył studia ceramiczne w ówczesnym Litewskim Instytucie Sztuki i związał swoje życie z muzealnictwem. Młodego muzealnika pochłonęły artefakty przypominające przeszłość, możliwość życia w piękniejszym świecie i tym samym jak-

by ignorowania ponurej sowieckiej codzienności — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dr Vydas Dolinskas, dyrektor generalny Muzeum Narodowego Pałac Wielkich Książąt Litewskich.

17.>>

Budrys z prezydentami Litwy Valdasem Adamkusem i Algirdasem Brazauskasem **Fot. Muzeum Narodowe Pałac Wielkich Książąt Litewskich**

16.>>

ODDANY SWOJEJ DZIEDZINIE

Pomysły i dokonania Romualdasa Budrysa wyprzedzały swoje czasy. Był wieloletnim dyrektorem Litewskiego Muzeum Sztuki, któremu jako jednemu miejscu swojej pracy poświęcił ponad 60 lat życia.

— W muzeum znał niemal każdy eksponat, zawsze uważnie uczestniczył w posiedzeniach rad konserwatorskich, posiadał wypracowane i sprawdzone przez dziesięciolecia klasyczne, estetyczne zasady ekspozycji, którymi chętnie się dzielił. Jako muzealnikiowi zależało Mu na integralnym podejściu — cenił, gromadził i chronił zarówno dawne dziedzictwo, jak i sztukę współczesną, również sztukę emigracyjną — wspomina dr Vydas Dolinskas.

W CZASACH SOWIECKICH STRZEŻEŁ PAMIĘCI

W czasach sowieckich Romualdas Budrys troszczył się o zamkniętą Katedrę Wileńską i inne kościoły jak o świątynie, dlatego po odzyskaniu niepodległości mogły one szybko zostać zwrócone wiernym.

„Na początku odrodzenia narodowego, gdy katedra wileńska została zwrócona wiernym, a wileński ratusz — miastu, Romualdas Budrys, zawsze wyróżniający się energią i bogactwem pomysłów, podjął się tworzenia nowych oddziałów muzealnych, często rozpoczynając pracę niemal od zera, od ruin. Wszystkie oddziały dzisiejszego Litewskiego Narodowego Muzeum Sztuki zostały utworzone dzięki staraniom Romualdasa Budrysa — Wileńska Galeria Obrazów w pałacu Chodkiewiczów, Muzeum Sztuki w Pałacu Radziwiłłów, Muzeum Sztuki Użytkowej i Designu, Narodowa Galeria Sztuki, Muzeum Sztuki Vytautasa Kasiulisa, Centrum Restauracji im. Pranasa Gudynasa, Muzeum Zegarów w Kłajpedzie, Galeria Pranasa Domšaitisa w Kłajpedzie, Galeria Pamario w Juodkrantė oraz Muzeum Bursztynu w Połędzie. Jednym z jego ukochanych

dokonań było Muzeum Bursztynu w Połędzie” — czytamy w komunikacie opublikowany przez Narodowe Muzeum Pałac Wielkich Książąt Litewskich.

„Dziś już legendą stała się stworzona niegdyś przez Romualdasa Budrysa i niezwykle popularna ekspozycja kultury dworskiej w oficynie pałacu w Werkach. Był także twórcą, opiekunem oraz współautorem ekspozycji i wystaw muzeów w wielu innych miastach i regionach. Trudno byłoby znaleźć muzeum na Litwie, do którego Romualdas Budrys nie przyłożyłby ręki” — podano.

DZIĘKI BUDRYSOWI POZNAWALIŚMY DZIEŁA INNYCH

To on sprowadził na Litwę kolekcje sztuki Mykolasa Žilinskasa i wielu innych litewskich artystów emigracyjnych.

To właśnie temu człowiekowi wraz z kolegami przypadło odkrycie w okresie sowieckim skarbcza Katedry Wileńskiej i przez długi czas zachowanie tej tajemnicy. Później swoją wiedzą i doświadczeniem Romualdas Budrys w istotny sposób przyczynił się również do tworzenia Muzeum Pałacu Władców, gromadzenia ko-

lekcji dawnej sztuki i opracowywania programów ekspozycji.

OSTATNI WIZYTA W PRZEDDZIEŃ URODZIN

— Po raz ostatni Romualdas Budrys odwiedził Muzeum Pałacu Władców w przeddzień swoich 92. urodzin — latem ubiegłego roku. Interesował się wówczas wystawą arcydzieł Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego. Bardzo mocna współpraca łączyła go z muzealnikami z Ukrainy i z Polski. Jego kolegą i bratnią duszą był Ferdynand Ruszczyk, dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie, potomek wybitnego artysty malarza. Współ organizowali wybitne wystawy jak na przykład Klasycyzm Wileński, dzięki ich staraniom do Wilna zostało sprowadzone słynne dzieło Bitwa pod Grunwaldem — wymienia dr Vydas Dolinskas.

Społeczność Muzeum Pałacu Władców bardzo ceniła zaufanie, wsparcie i opiekę oraz cieszyła się z każdej jego wizyty, dziękując za każde dobre słowo i zachętę. ■

Redakcja

MRF MEDIJU
REMIMO
FONDAS

Romualdasa Budrysa i Vydasa Dolinskasa łączyła współpraca i przyjaźń
Fot. Muzeum Narodowe Pałac Wielkich Książąt Litewskich

Pamiętki z „Wilią” związane. Wiele przepadło, ale to, co ocalało, jest bezcenne

Polski Zespół Artystyczny Pieśni i Tańca „Wilia” wzbogacił się o wyjątkowy zbiór historycznych pamiątek. Kolekcję przekazała rodzina śp. Romana Rotkiewicza — wieloletniego tancerza, dyrektora i opiekuna zespołu.

Ilona Lewandowska

Wśród przekazanych przedmiotów znajdują się medale i ordery Zofii Gulewicz, nagrody zespołowe, a także prawdziwy unikat — album z wycinków artykułów publikowanych w „Czerwonym Sztandarze” (obecnie „Kurier Wileński”).

Kolekcję pamiątek przechowywał przez lata w prywatnym mieszkaniu Roman Rotkiewicz, który był związany z zespołem jako tancerz, dyrektor w latach 1994-2001, strażnik pamięci i tradycji. Za działalność na rzecz polskiej kultury na Litwie został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi. Jego śmierć 26 grudnia 2025 r. stała się bolesną stratą dla całej polskiej społeczności w Wilnie.

„Wilia” pod kierownictwem Renaty Brasel dokonuje przeglądu pamiątek, które weszły w jej posiadanie

HISTORIA ZESPOŁU TO TEŻ HISTORIA RODZINNA

Pamiętki przekazał zespołowi Ryszard Rotkiewicz, syn byłego dyrektora „Wili”. Podkreśla on, że zespół był zawsze dla jego rodziny czymś więcej niż miejscem pracy i pasji.

— Moi rodzice poznali się w „Wili”, tańczyli razem przez osiem lat w pierwszej parze. Moja mama tańczyła również wtedy, gdy była ze mną w ciąży, więc jestem związany z zespołem całe życie — mówi. — Ojciec jeszcze za życia przekazywał kolejne partie dokumentów i pamiątek. Ostatnie zbiory miał przynieść „następnym razem” — do czego nie zdążyło już dojść, bo zmarł. Przechowywał on przez lata nie tylko własne zbiory, ale także to, co przekazała mu Liudmila Švedienė, córka Zofii Gulewicz, gdyż był bardzo blisko z ich rodziną. Troszczył się on o spuściznę po Zofii Gulewicz, organizował koncerty poświęcone

jej pamięci, nawet inicjował postawienie jej pomnika — zauważa Ryszard Rotkiewicz.

OD PAŁACU ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH DO DOMU KULTURY POLSKIEJ

„Wilia” przez lata działała przy Pałacu Związków Zawodowych. Renata Brasel, kierowniczka „Wili”, podkreśla, że przez dziesięciolecie zespół nie miał stałego miejsca do przechowywania swoich archiwów.

— Zmieniali się kierownicy, zmieniały się siedziby zespołu. Przez wiele lat nie było miejsca do przechowywania naszych pamiątek. Dlatego te pamiątki znajdowały się w różnych domach i niewątpliwie wiele przepadło. Przez długie lata zespół działał przy Pałacu Związków Zawodowych. Mieliśmy tam świetnie warunki do pracy, była nie tylko bardzo dobra sala koncertowa, ale także sale do choreografii, studio dla chóru. Nie mieliśmy jednak pomieszcze-

nia, które byłyby wyłącznie nasze, nie było więc gdzie przechowywać pamiątek — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

Kierowniczka „Wili” wspomina również rolę Romana Rotkiewicza.

— Bardzo wielki plus pana Rotkiewicza, że jako dyrektor zespołu i długoletni członek apelował wielokrotnie, by te pamiątki były przekazywane, by nie pozostały gdzieś porzucone na strychach czy w szufladach — podkreśla Renata Brasel.

Rozmówczyni „Kuriera Wileńskiego” opowiada, że sytuacja zespołu w latach 90. uległa jednak dramatycznej zmianie.

— Po prywatyzacji pałacu nie było już dla nas miejsca, chciano nas wyrzucić, na różny sposób utrudniano nam działalność. Pod koniec pracowaliśmy bez światła i ogrzewania, siedzieliśmy w futrach. Na szczęście, wtedy właśnie zaczął działać Dom Kultury Polskiej w Wilnie.

18.>>

Zwróciłam się z prośbą do Artura Ludkowskiego, który właśnie zaczął pracę jako dyrektor DKP, by udostępnił nam pomieszczenie do przechowywania strojów i on się zgodził. Po pewnym czasie otrzymaliśmy także własny pokój, w którym dziś znajduje się archiwum — wyjaśnia kierowniczka zespołu.

Jak zauważa, przeprowadzka do Domu Kultury Polskiej okazała się momentem przełomowym i szczęśliwym. Zaledwie dwa tygodnie po przeniesieniu magazynów w pałacu wybuchł pożar, który strawił m.in. dawne pomieszczenia zespołu.

— Teraz możemy powiedzieć, że cieszymy się z własnego miejsca, ze stabilizacji. Zespół rozwija się bardzo dobrze, mamy więc komu przekazać nasze tradycje i te wszelkie pamiątki są w najbardziej odpowiednim miejscu. „Wilia” liczy około 140 osób, ta liczba jest bardzo płynna, bo np. co roku nie mamy pewności, czy pozostaną maturzyści, którzy mogą wybrać np. studia w Polsce i odejść z zespołu. Nasze zaplecze artystyczne wzmacnia dynamicznie rozwijająca się „Mała Wilia”, więc tradycja jest kontynuowana — podkreśla kierowniczka „Wilii”.

KSIEGA WĘDRUJĄCA Z RĄK DO RĄK

Wśród przekazanych pamiątek największe zainteresowanie wzbudził album, który przed 45 lat przygotowali w prezencie dla „Wilii” dziennikarze „Czerwonego Sztandaru”. Okoliczności powstania książki, jak również kulisy pracy dziennikarskiej nad rubryką poświęconą historii członków zespołu przedstawił w odręcznej notatce inicjator powstania albumu.

Księga ta została przygotowana pod kierunkiem i patronatem ówczesnego sekretarza „Czerwonego Sztandaru” Jerzego Surwiły, który w 1977 r. zainicjował i do 1981 r. prowadził rubrykę „Z całego serca”. Autorem opracowania plastycznego książki jest Leonardas Kon-

Wśród pamiątek — wyjątkowe książkowe wydanie artykułów publikowanych w „Czerwonym Sztandarze” na temat „Wilii” ze specjalną dedykacją Jerzego Surwiły

trimavičius. W ciągu następnych dwudziestu pięciu lat działalności w „Wilii” księga wędrowała z rąk do rąk, aż trafiła już w lekko wytrzebionym stanie do Romana Rotkiewicza, który ocalił ją przed ostatecznym zniszczeniem.

„Wszystkim kolegom, dziennikarzom autorom publikacji, które znalazły się w tej księdze, serdecznie dziękuję za udział w rubryce »Z całego serca«. Dziękuję wszystkim pomocnym w jej prowadzeniu. Z wyrazami szacunku — Jerzy Surwiła, Wilno, 30 grudnia 2005 r.”

Fot. Apolinary Klonowski

Wśród przekazanych pamiątek największe zainteresowanie wzbudził album, który przed 45 lat przygotowali w prezencie dla „Wilii” dziennikarze „Czerwonego Sztandaru”. Okoliczności powstania książki, jak również kulisy pracy dziennikarskiej nad rubryką poświęconą historii członków zespołu przedstawił w odręcznej notatce inicjator powstania albumu.

■ To także eksponaty, które przywołują historię zespołu już w niepodległej Litwie

Epigenetyka nie zna granic.

O nauce, Wilnie i mostach nad Bałtykiem

Rozmowa z prof. Tomaszem K. Wojdaczem z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Leszek Wątróbski: Panie Profesorze, przez wiele lat pracował Pan poza Polską. Co sprawiło, że zdecydował się Pan wrócić?

Prof. Tomasz K. Wojdacz: Całe moje dorosłe życie naukowe to była emigracja: Dania, Australia, Szwecja, Wielka Brytania. Polska długo pozostawała raczej punktem odniesienia niż realnym miejscem pracy. Przełomem był program Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), który umożliwił powrót nie symboliczny, ale rzeczywisty — z zespołem, z badaniami, z finansowaniem. Tak powstała Samodzielna Pracownia Epigenetyki Klinicznej na Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie.

Epigenetyka kliniczna brzmi dla wielu jak nauka przyszłości. Bo nią jest. Po zsekwencjonowaniu ludzkiego genomu wydawało się, że znaleźliśmy klucz do wszystkich chorób. Szybko jednak się okazało, że sam zapis DNA nie wystarcza. Epigenetyka zajmuje się tym, jak geny są czytane i dlaczego w jednych warunkach działają, a w innych milczą. To właśnie te mechanizmy bardzo często zawodzą w nowotworach.

W rozmowach o Pana pracy coraz częściej pojawia się Litwa. Skąd ten kierunek?

To było spotkanie kilku okoliczności. Po pierwsze, strategia umiędzynarodowienia uczelni i naturalne zwrócenie się ku regionowi Morza Bałtyckiego. Po drugie — zaproszenie do Wilna na wydarzenie organizowane przez Polonię amerykańską i litewską. I wreszcie — odkrycie potencjału naukowego Uniwersytetu Wileńskiego.

Co Pana tam najbardziej zaskoczyło?

Skala i jakość badań. W Life Sciences Center w Wilnie prowadzi się zaawansowane projekty w dziedzinie epigenetyki, porównywalne z najlepszymi ośrodkami Europy Zachodniej. To nie jest tylko nowoczesna infrastruktura — to przede wszystkim ludzie i tematy badawcze, które doskonale się uzupełniają z tym, co robimy w Szczecinie.

Prof. Tomasz K. Wojdacz z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie **Fot. autor**

Czy ta współpraca ma szansę stać się trwała?

Tak, pod warunkiem, że zostanie sformalizowana. Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie złożył wspólny wniosek z Uniwersytetem w Wilnie o finansowanie do NAWA, który ma stworzyć ramy długofalowej współpracy: wymianę naukowców, doktorantów, wspólne projekty i publikacje. Epige-

netyka jest dziedziną, która wymaga międzynarodowej sieci badawczej i to próbujemy stworzyć. Wilno i Szczecin mogą się tu świetnie uzupełniać.

A co z Polonią na Litwie?

To ważny, choć delikatny kontekst. Nauka może być przestrzenią dialogu ponad podziałami. Wspólne projekty badawcze, konferencje, wykłady — to wszystko buduje mosty tam, gdzie polityka czy historia bywają trudne.

Jaką rolę w tym wszystkim odgrywa kierowane przez Pana międzynarodowe stowarzyszenie epigenetyczne?

Ogromną. Międzynarodowe Towarzystwo Epigenetyki Molekularnej i Klinicznej stworzyło sieć kontaktów w Europie, USA i Australii. Dzięki temu współpraca z Litwą nie jest wyjątkiem, lecz naturalnym elementem większej całości.

Na koniec: dlaczego młodzi naukowcy powinni zainteresować się epigenetyką?

Bo to jedna z nielicznych dziedzin, w których naprawdę można dziś zmienić medycynę. I robić to także w Polsce — we współpracy z międzynarodowymi partnerami, takimi jak Litwa. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

Notatka biograficzna

Prof. Tomasz Kazimierz Wojdacz (ur. 21 lipca 1980 w Jąśle) — naukowiec zajmujący się epigenetyką i epigenetyką kliniczną. Obecnie prowadzi zespół naukowy: Samodzielną Pracownię Epigenetyki Klinicznej na Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie. Autor i współautor wielu publikacji naukowych. Redaktor jednego z najwyższej punktowanych czasopism w dziedzinie epigenetyki klinicznej — *Clinical Epigenetics*. Jest prezesem i jednym z założycieli Międzynarodowego Towarzystwa Epigenetyki Molekularnej i Klinicznej z siedzibą w Szczecinie (International Society for Molecular and Clinical Epigenetics is MOCLEP), które corocznie organizuje jedną z największych międzynarodowych konferencji epigenetycznych na świecie — *Clinical Epigenetics International Conference*. Tomasz K. Wojdacz jest jednym z twórców Regionalnego Centrum Medycyny Cyfrowej PUM. RCMC to ufundowany przez Agencję Badań Medycznych projekt, który ma na celu stworzenie platformy do integracji biobankowania materiału klinicznego i analizy danych biomedycznych w regionie. Główny obszar zainteresowań naukowych prof. Wojdacza obejmuje translacyjne badania nad nowotworami, ze szczególnym uwzględnieniem epigenetyki klinicznej oraz medycyny precyzyjnej/personalizowanej. Ponadto profesor aktywnie angażuje się w działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości w środowisku akademickim oraz zacieśniania współpracy między nauką a sektorem medycznym i biotechnologicznym.

Mieszkania coraz częściej są postrzegane jako inwestycja. Statystyki mówią dużo

Swedbank podał dane, która odpowiadają na pytanie, jakiej dynamiki cenowej spodziewają się mieszkańcy Litwy. Jednocześnie wynika z nich, że mieszkanie coraz częściej staje się dobrem inwestycyjnym. Ekspertki radzą zdjąć różowe okulary.

WIĘKSZOŚĆ OCZEKUJE DALSZEGO WZROSTU CEN

Większość mieszkańców dużych miast nie spodziewa się spadku cen nieruchomości. Największa grupa respondentów, 42 proc., uważa, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy ceny mieszkań wzrosną o 10 proc. Kolejne 31 proc. ankietowanych przewiduje wzrost o ponad 10 proc., a 12 proc. zakłada, że ceny mogą zwiększyć się o ponad jedną piątą. Oznacza to, że łącznie aż 85 proc. mieszkańców dużych miast spodziewa się dalszego wzrostu cen mieszkań.

Tylko 10 proc. respondentów uważa, że ceny mieszkań pozostaną bez zmian. Spadku cen spodziewa się zaledwie 5 proc. ankietowanych.

„Takie oczekiwania mieszkańców wynikają najprawdopodobniej z doświadczeń ostatnich lat — ceny mieszkań na Litwie rosły dość szybko, a obecnie rynek pozostaje aktywny. Przyczyniają się do tego rosnące dochody mieszkańców oraz dość silny rynek pracy, który podtrzymuje popyt na mieszkania. Dlatego znaczna część mieszkańców nie widzi obecnie przesłanek do znaczącego spadku cen i spodziewa się, że w najbliższym czasie mieszkania będą nadal droższe” — mówi Jūratė Cvilikienė, dyrektorka Instytutu Finansów Swedbank.

Badanie pokazuje, że oczekiwanie wzrostu cen dla części mieszkańców staje się dodatkowym argumentem, by nie odkładać decyzji o zakupie. 15 proc. respondentów wskazuje, że właśnie prognozowany wzrost cen mieszkań jest dla nich istotnym czynnikiem przy podejmowaniu takiej decyzji.

„Oczekiwania dotyczące rosnących cen często skłaniają mieszkańców do szybszego podjęcia decyzji o zakupie mieszkania. Ci, którzy kupują mieszkanie na własne potrzeby, zazwyczaj nie chcą ryzykować, że

za rok lub dwa podobne mieszkanie będzie kosztowało więcej i stanie się trudniejsze do sfinansowania” — mówi Jūratė Cvilikienė.

MIESZKANIE JAKO INWESTYCJA

Z badania wynika, że 10 proc. respondentów rozważających zakup mieszkania planuje zrobić to w celu zainwestowania wolnych środków i uzyskania dodatkowego dochodu. W 2017 r. takich osób było zaledwie 1 proc.

„Na Litwie nieruchomości przez długi czas były i nadal są uważane za jeden z najbardziej niezawodnych sposobów na zachowanie i pomnażanie kapitału. Dla części mieszkańców jest to bardziej zrozumiała i emocjonalnie bezpieczniejsza inwestycja niż instrumenty rynku finansowego, których wartość zmienia się z dnia na dzień i które wymagają nieco bardziej specjalistycznej wiedzy” — zauważa ekspertka.

Ekspertka podkreśla jednak, że mieszkanie inwestycyjne bywa idealizowane, bez pełnej oceny ryzyk i kosztów. Należy uwzględnić nie tyl-

ko cenę zakupu, lecz także koszty wyposażenia, remontu, podatków, ubezpieczenia czy zarządzania.

EKSPERCI PRZYPOMINAJĄ O RYZYKACH

Jūratė Cvilikienė podkreśla jednak, że inwestowanie w mieszkanie bywa idealizowane. Nieruchomość nie jest inwestycją całkowicie pasywną — wiąże się z kosztami wyposażenia, remontu, podatków, ubezpieczenia i zarządzania.

Nie ma też gwarancji stałych dochodów z wynajmu. Mieszkanie może przez pewien czas stać puste, a znalezienie najemców oraz dbanie o lokal wymagają czasu. Dodatkowo nieruchomości są mniej płynne niż akcje czy fundusze — ich sprzedaż w razie potrzeby może potrwać.

Dlatego przed podjęciem decyzji o zakupie mieszkania inwestycyjnego warto ocenić nie tylko nastroje rynkowe i oczekiwania wzrostu cen, ale też własną sytuację finansową, posiadane rezerwy oraz długoterminowe cele. ■

Opr. J.B. na podst. Swedbank

Rodziny coraz częściej traktują mieszkanie nie tylko jako miejsce do życia, ale też jako inwestycję na przyszłość Fot. Freepik

Maciej Żak: „Zapiski śmiertelnika” to film dla inteligentnego widza

Dom Kultury Polskiej w Wilnie 28 maja br. zaprasza na kolejny pokaz filmowy w ramach Spotkań z Kinem Polskim. Tym razem wileńscy widzowie mają okazję obejrzeć film w reżyserii Macieja Żaka pt. „Zapiski śmiertelnika” — mocną historię dla ludzi poszukujących czegoś więcej niż tylko rozrywki. Jest to unikalna możliwość zobaczenia filmu, który premierę w kinach w Polsce miał zaledwie kilka miesięcy temu.

Dodatkowym walorem tej produkcji filmowej jest świetna obsada. Zagrali między innymi: Magdalena Boczarska, Magdalena Popławska, Marian Dziędziel i Agata Turkot.

Zdjęcia powstawały w ładnych plenerach m.in. w Pucku, na Helu, w Jastarni i Władysławowie, co nadaje filmowi pewną melancholijność. Nie jest to historia lekka i przyjemna, a raczej wyjątkowe refleksyjne doświadczenie filmowe, które zostaje w pamięci na długo po seansie.

Po pokazie odbędzie się spotkanie z Maciejem Żakiem — reżyserem i scenarzystą filmu. Maciej Żak to absolwent reżyserii telewizyjno-filmowej na Wydziale Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Oprócz filmów i seriali fabularnych zrealizował kilka filmów dokumentalnych, jak również widowisk muzycznych i programów telewizyjnych, teledysków oraz spotów reklamowych.

Jego reżyserski debiut fabularny „Ławeczka” otrzymał nagrodę publiczności na festiwalu w Kazimierzu w 2004 r. W 2008 r. kolejny film „Rozmowy nocą” otrzymał nagrodę Stowarzyszenia „Kina Polskie”. W 2017 r. film „Konwój” zdobył Grand Prix na Zielonogórskim Festiwalu Filmu i Teatru.

Spotkanie z reżyserem poprowadzi filmoznawca Łukasz Skórko, który zachęcając do obejrzenia filmu mówi:

„Zapiski śmiertelnika» to pełna inteligentnego czarnego humoru opowieść o samotności i przemijaniu. Kiedy pięćdziesięcioletni F.P. podejmuje się pisania pożegnalnego

listu w swoim ulubionym nadmorskim pensjonacie, wydaje mu się, że to koniec jego drogi i nic już nie jest w stanie go powstrzymać. Szybko jednak okazuje się, że w takich momentach przeszłość potrafi się zmaterializować, a koniec nie ma jednej jasnej definicji. Choć to obraz podejmujący trudny, niewygodny temat poczucia bezsensowności ludzkiej egzystencji, nie brakuje w nim lekkości i komediowego dystansu. Każdy powinien się z tym filmem skonfrontować osobiście i zinterpretować go przez pryzmat własnych doświadczeń i emocji”.

Reżyser i scenarzysta Maciej Żak zapytany o „Zapiski śmiertelnika” stwierdził:

„To jest film, który każdy, z powodu różnorodnych indywidualnych doświadczeń, odbierze w inny sposób. Wywołuje refleksje. Dla mnie jako dla reżysera ważna była forma realizacji, gdzie realizm magiczny łączy się z poczuciem humoru. Dawało to szansę opowiedzenia z pewnym dystansem, że nawet w tragicznych sytuacjach zdarzają się momenty śmieszne. Ja ten film nazwałbym »komedią poważną«, czyli o poważnych rzeczach w lżejszej formie. Jeżeli ktoś lubi filmy zmuszające do myślenia, niedające odpowiedzi, to film jest

dla niego. To film dla inteligentnego widza, nie blockbuster, gdzie od początku jest jasne, czym się skończy. Nie spełni oczekiwań, jeśli ktoś chce lekkości. Wymaga skupienia, wrażliwości i do końca nie jest wiadomo, jakie będzie zakończenie. To film uniwersalny. Ta historia może się wydarzyć każdemu i wszędzie, nie tylko w Polsce. Cieszę się, że udało się zebrać dobry zespół aktorów, którzy po przeczytaniu scenariusza chcieli zagrać w tej nieoczywistej historii, gdzie tytułowym śmiertelnikiem jest każdy z nas, człowiek żyjący, który ma świadomość, że nie jesteśmy nieśmiertelni. Śmiertelnik to my”.

Maciej Żak dodał również zaproszenie dla widzów z Wilna:

„Serdecznie Państwa zapraszam na tę »nieoczywistą komedię poważną«. Mam nadzieję, że spotkamy się po seansie i będziemy mieli ciekawą rozmowę o filmie”.

***

Pokaz filmu odbędzie się 28 maja o godz. 18.30. Bilety do nabycia na www.kakava.lt

Przedsięwzięcie dofinansowane przez Samorząd miasta Wilna. Partner wydarzenia: Fundacja Kontrplan ■

Seweryna Kardis,
koordynator projektów
kulturalnych DKP w Wilnie

„Zapiski śmiertelnika” to pełna inteligentnego czarnego humoru opowieść o samotności i przemijaniu **Fot. stopklatka**

Krzyżówka

Kuzyn wrony Drzewo parkowe		Socjalny parasol	Groźny gaz z pieca	9	Twardy cukierek Były pieśniarz	Pruski reżim w wojsku	Odcisk stopy, ślad
4					Komputerowy błąd	Poza do pacierza	20
Dawny powóz Kolega łuczніка					Butik lub komis		Biblijny ogród, raj
Ilość druku gazety 13	Gałązka u dołu pnia					Czasowy - poza domem	„Miara” dobrej roboty
Dawny władca Egiptu	Dobra opinia, sława	Choroba lub rzeka			Środek brzucha		
			10		Symbol folderu, apki	16	
Wyrasta z pnia dębu	Drobne wióry metalu	Fakty, rzeczy Rodzaj płatności				Wiązka np. pszenicy	Napór, presja
8					Efekt donosu Przyjmuje zakłady	6	
Czar, urok, piękno					Beczulka na piwo lub wino		
					Część nogi kurczaka		Psotne dziecko, ziółko
							Stolica Wietnamu
Hendrix, mistrz gitary					Delikatne pierze Jeździ według taryfy		
Henryk, d. trener kolarzy	Chrześci pod butem	Jej przemiana, to metabolizm			5		
					Określona część oceanu		
Ubierana do łóżka Kokosowy trunek	2	Wrażliwy na piękno	Chce się przypodobać		Rybna przekąska	Pospolita ryba	Maly imiennik Łasaka
					14		17
					Atak wrogich wojsk		
Głośny przejaw radości Silna trucizna Woods, golfista							Gr. bóg mityjący wojnę
							Brak jej refleksu, sprytu
							19
Leon z „Polskich dróg”	3	Atrybut reżysera			Kiedys pełna bizonów		
					Pocierana zapalką	11	
							12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 26-27 MAJA

Poziomo: MAKARY - MINER - PRZEDRUK - RABKA - SEDAN - MAJESTAT - AGENT - BARTOK - NOGAT - GRONO - CEMENT - HETERA - TIMUR - RECESJA - KASZKA - BUJAK - URODA - TARTAKI - BREW - WANNA - ŁOWCA - WIŚLAK - BIENIEK - KWANT - STENKA - NURT - FILM - ZEFIR - OŻENEK - KADR - BOJA

Pionowo: NAPRAWA - CERATA - OBWIEŚ - KRAJ - RWETES - REWIA - AZBEST - MECZET - CENNIK - REKS - OBEREK - AWANTURA - WYDATEK - NASADKA - INWESTOR - MUSTANG - TABU - NIKT - MIKE - GORKI - URBAŚ - EFEB - DIEGO - MAJOR - LENINO - REJA - NANDU - ADELA - KLEJ - NETTO - RĘKAW - KLAMKA

Hasło: Zapros wiosnę do siebie

Uśmiechnij się!

Pani Kowalska po raz pierwszy w życiu po zdobyciu prawa jazdy wyrusza na samodzielną wyprawę samochodem. Ledwie tylko wyjechała z domu, zobaczyła dwóch elektromonterów wspinających się po słupie.

– Ale tchórze... – komentuje.

***

– Gdzie byłeś, tatusiu?

– Na rybach.

– A co łowiłeś?

– Szczupaki.

– Dużo złowiłeś?

– Ani jednego.

– To skąd wiesz, że to były szczupaki?

***

Dlaczego pan mi zagląda w karty?

– Bo swoje już widziałem!

***

W nocy ktoś głośno stukła do drzwi pokoju hotelowego:

– Pali się!!!

– To nie te drzwi, strażak nocuje obok...

***

Rozmowa dwóch skąpców:

– Jaki masz piękny, nowy kapelusz – gdzie go kupiłeś?

– Nigdzie. Wiatr mi przywiął.

***

– Zosiu, dlaczego pijesz tak dużo wody? – pyta babcia.

– Bo właśnie zjadłam jabłko...

– Ale co to ma do rzeczy?

– Zapomniałam je przedtem umyć.

***

– W zeszłym roku na imieninach u Malinowskich założyłem się, że zjem całą pieczoną gęś...

– I co?

– Wygrałem! Zjadłem ją caluteńką...

– A nie odczuwałeś potem żadnych dolegliwości?

– Owszem. W tym roku mnie nie zaprosili.

***

– Dlaczego co chwilę nastawiasz budzik na dzwonienie?

– Bo chcę, żeby sąsiedzi myśleli, że mamy telefon!

***

Rozmawiają dwaj sąsiedzi rolnicy:

– Niezła zabawa była u was wczoraj, do rana tańczyliście na podwórzu...

– Jaka tam zabawa, syn

przewrócił ul.

Autorem obrazu słońca jest Maciej Rydel

07.06.2026 GODZ. 14.00
PIKNIK RODZINNY U BALIŃSKICH
TAJEMNICE GALAKTYKI
w parku Pałacu Balińskich
w Jaszunach

- Gigantyczne dmuchane gry plenerowe
- Drewniane gry plenerowe
- Zabawy z animatorami
- Pokazy cyrkowe i street show
- Neonowe malowanie w świetle UV
- Warsztaty handpanu i bębnów afro
- Bańki mydlane
- Inne zajęcia edukacyjne
- PIANA PARTY

WSTĘP WOLNY!

Organizator:
 Sponsor:

 Fotografia i publikacja

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Kupię mieszkanie w Wilnie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. +370 683 73159

Drogo kupujemy las i ziemię. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu. Tel. +370 606 01 125

Szukamy domu lub działki w sosnowym lesie między Wilnem a Niemenczynem.
Tel. 0 682 49 191

USŁUGI

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Instalacja grobów. Produkcja pomników i tablic pamiątkowych. Renowacja starych grobów i inne prace. Umowa. Gwarancja, www.gravas.lt
Tel. +370 670 06 868.

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże — od 14 euro.
Tel. +370 675 73 750

Poszukujemy kobiety (opiekunki) do osoby leżącej, z zamieszkaniem w rejonie wileńskim. Tel. 0 674 34 529; 0 601 80 570

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.
Tel. +370 677 34 202

Studnie głębinowe i odwierty geotermalne. Pompy, hydrofory, oczyszczalnie ścieków. Solidnie i na lata.

Tel. +370 607 65532
www.greziniumeistra.lt

Naprawa i renowacja mebli tapicerowanych. Świadczymy usługi transportowe. Zniżki dla emerytów. baldurmontas76@gmail.com; tel. +370 602 39 269

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie.

Cena 20 euro/tona.
Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Sprzedajemy różnego rodzaju suche, rąbane drewno na opał w Wilnie i rejonie wileńskim. Starannie ułożone. Dostarczamy.
Tel. +370 686 866 68

29, 30 i 31 maja

ZAPRASZAMY NA TRADYCYJNĄ
WIOSENĄ WYSTAWĘ-KIERMASZ

„Lietuvos žiedai”

w OGRODZIE BOTANICZNYM Uniwersytetu Wileńskiego
Vilnius, ul Kairėnų 43, tel. +370 689 17 442

LIUCINA JAKOVIČ

Sertifikuotas NT brokeris
+370 635 215 06
liucina.jakovic@vilniausturtas.lt
www.vilniaus-turtas.lt
Ulonų g. 5, Vilnius (IV aukštas)

Sprzedaj las

(do 16 000 €
za hektar) **DROGO**

Konsultacja i wycena bezpłatna!

+370 659 99929

KUPUJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

**KURIER
WILEŃSKI**

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Vilnius, Birbinių 4A, 2 piętro, 12 gabinet,
tel. +370 5 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

Warsztaty twórcze

„ZRÓB BURSZTYNOWĄ
BRANSOLETKĘ DLA TATY”

**3 CZERWCA
GODZ. 10.00**

W Centrum Kultury w Rudominie

Obowiązuje rejestracja!

TVP

WILNO

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Bajnutki”
07.35 „ALCHEMIK”
07.50 „Pożyteczni.pl”
08.15 „Przepis dnia”
08.20 „Gwiazdorska kuchnia Ani”
08.45 S. dok. „Przyrodnik na tropie”
09.15 „Rozmowy (nie)wygodne”
09.45 „Jesteśmy stąd”
09.55 „Polskie dziedzictwo”
10.25 „Polskie 100 lat”
10.55 „Gra słów. Krzyżówka”
11.15 „Słownik polsko@polski”
11.40 „Porozmawiajmy szczerze”
12.05 „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Res Poloniae”
13.30 „Polacy to wiedzą!”
14.00 „To jest grane”
14.25 „Kolba, na szczęście!” film dok.
15.25 „Astronarium”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Ex Libris”
18.00 S. „Tajemnica Enigmy”
18.40 „Jesteśmy stąd”
18.45 „Całkiem niezła historia”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Z pamięci”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytania dnia”
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.50 „Kobiety w drodze”
22.15 S. „Królowie śródmieścia”
23.00 „Res Poloniae”

23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.50 „Studio Wilno”
00.20 „Polskie dziedzictwo”
00.50 S. „Tajemnica Enigmy”
01.30 „Program informacyjny”

LRT | TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Detektywi alpejscy”
9.45 S. „Schnell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawna”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.30 Gen ciekawości
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 „Ważna godzina”
19.30 LRT słucha
20.00 „Eksperyment: przetrwanie”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Rój”
22.20 S. „Oderbruch”
23.15 S. „Kancelaria prawna”
00.15 Gen ciekawości

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odlęgłe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”

13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Bijące serce”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Od...do...
20.00 „Miłość na kołach”
21.00 „Bale babci”
21.30 Wiadomości
22.30 „Ava” film fab.
00.25 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Alma. Życie jest chwilą światła” film dok.
7.00 „Dziki świat Eglé”
8.00 „Jesteśmy Ukraińcami”
8.30 „Myśli na święta”
9.00 Studio wiadomości bieżących LRT
10.00 Program informacyjny
12.00 Dzień dobry, Litwo
14.30 Kocham Litwę
15.30 O świecie dnia X
16.00 Euromaxx
16.30 Kuchnia Beaty
17.00 Gen ciekawości
17.20 Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie
20.00 „Z klatki do elity – Gvidas Gineitis” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie
00.00 S. „Dzika Dolina”

6.00 „Świat według kobiet”
7.00 „Show dobrego wieczoru”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”

11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Nici duszy”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Gliny”
21.00 S. „Brudna moda”
21.30 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Gra o życie” film fab.
00.40 „Mechanik” thriller

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Realna mistyka”
8.30 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „Policja wodna”
12.30 S. „FBI”
13.20 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Last Cop”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 „Wojny sąsiedzkie”
18.30 Mistrzostwa LKL
21.00 „Smak zemsty” thriller
23.05 „Hustle Down” film fab.
01.40 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”

Irytas.tv

06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo.
08.30 S. „Nasze zwierzęta”
09.30 „Nasze miasteczka” film dok.
10.30 S. „Mosty naszego życia”

11.30 „Nieodkryta Rosja”
12.30 „Pyszne życie”
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Sad i ogród
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Najlepszy
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 Trzymajcie się
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.
01.00 Nowy dzień

5.55 „Limit”
6.40 „Samotny na zimnie”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „Prawo i porządek”
10.00 Gra „Codzienni mistrzowie”
11.30 „La Maistas”
12.00 „Zakładnia Kotryny”
13.00 „Smaki świata z Bilim i Domem”
14.30 „Samotny na zimnie”
16.00 „Limit”
17.00 „Prawo i porządek”
18.00 S. „Kobra 11”
19.00 „Niekochani”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki z Ameryki”
21.00 „Assasin” film fab.
22.35 „Matlock” dramat
23.40 „Trudniej się nie da”

6.00 S. „Cena kochania Ciebie”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Prawdziwe

gospodynie domowe z Beverly Hills"

10.00 S. „List pożegnalny"

11.00 S. „Pan-na Holmes"

12.00 S. „Lucifer"

13.00 S. „Prawo i porządek"

14.00 S. „Krymi-nalne umysły"

15.00 S. „Anupamaa"

15.35 S. „Man-gal Lakshmi"

16.30 S. „Niewidoma"

18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"

19.00 S. „Lucifer"

20.00 S. „Prawo i porządek"

21.00 S. „Nieza-pomniany"

22.55 S. „Krymi-nalne umysły"

23.50 S. „Tatort"

06.10 „Wykry-wacz kłamstw"

06.30 Pytanie dnia

06.50 Reporterzy

07.00 „Okno na Świat"

07.20 S. „Akacjaowa 38"

08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"

08.30 „Pełnia Wiary"

09.00 „Serwis Info"

09.25 „Okrasa łamie przepisy"

10.05 S. „Ranczo"

11.10 S. „Komi-sarz Alex"

12.05 S. „Ojciec Mateusz"

13.00 „Serwis Info"

13.10 „Agrobiznes"

13.35 „To się optaca"

13.50 „Abruzja klejnot Włoch. Dzika Natura" film dok.

15.00 S. „Zło-ty chłopak"

16.00 „Serwis Info"

16.15 „Reporterzy"

16.35 „Gra słów. Krzyżówka"

17.05 S. „Dziedzictwo"

18.00 „Teleexpress"

18.25 „Jaka to melodia?"

19.00 „Klan"

19.35 S. „Akacjaowa 38"

20.30 „Program informacyjny 19.30"

20.55 „Pytanie dnia"

21.30 „Omnibus szybcy i mądrzy"

22.20 S. „Ojciec Mateusz"

23.20 Sprawa dla reportera

00.20 „Dekady Diany" film dok.

07.05 „Afisz kul-turalny ekstra"

07.10 „Muzycz-ne poranki"

07.35 „Tamte lata, tamte dni"

08.15 „Podró-że z historią"

08.50 „WTEM"

09.00 „Przystań nad Biblią"

09.15 „Informa-cje kulturalne"

09.45 „Kolekcja"

10.05 „Niedziela z..."

11.00 S. „Zmiennicy"

12.10 „Poznań 56" dramat

14.10 „Reżyserzy"

15.10 „Legenda Tatr" dramat

17.10 S. „Zmiennicy"

18.15 „Wydarze-nie aktualne"

18.50 „Fenomen Fogga" film dok.

20.00 Grand Press Photo

22.05 „Człowiek z żelaza" dramat

00.50 „Dzień, w którym umarła gwiazda rocka"

07.00 „Panorama"

07.30 „Słownik polsko@polski"

08.00 „Jedzenie ma znaczenie"

08.30 „Pytanie na śniadanie"

12.35 „Stacja Innowacja"

12.50 Przepis dnia

13.00 Serwis Info

13.10 S. „Dom nad rozlewiskiem"

14.50 „Giganci nauki"

15.45 „Słowo daję!"

15.50 „Myśliciele"

16.00 „Serwis Info"

16.10 „Tamte lata, tamte dni"

16.40 „Słownik polsko@polski"

17.10 „Na festiwa-lowej scenie"

17.30 S. „Barwy szczęścia"

18.00 „Teleexpress"

18.20 „Gra słów. Krzyżówka"

18.50 Te-leexpress Extra

19.15 „UNESCO: Skarby Polski"

19.45 Panorama

20.20 „Polacy Światu"

20.30 Program informacyjny 19.30

20.55 Pytanie dnia

21.25 S. „Ranczo"

22.20 „Polonia 24. Tygodnik"

23.25 S. „Profi-lerka Jastrzę"

00.15 Panorama

07.15 „Był taki dzień"

07.20 „Słownik polsko@polski"

07.45 „Okrasa łamie przepisy"

09.00 „Wyśpie-wana historia"

09.05 „Dowódcy AK"

09.30 S. „Pogra-niczne w ogniu"

10.30 „Ex Libris"

10.50 „Odnaleźć Zaginione"

11.15 „Wszystkie kolory świata"

12.10 „Fake czy historia?"

12.45 „Historia polskiego sportu"

13.40 „Ojciec" film dok.

14.35 „Świadkowie nieznanych historii"

15.10 S. „Królowie"

15.35 „Pograni-cze w ogniu"

16.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych"

16.50 „Sensa-cje XX wieku"

18.35 S. „Czas honoru"

19.20 „Wypędzeni"

20.05 „Encyklopedia II wojny światowej"

20.30 „Flesz historii"

20.50 S. „Królowie"

21.15 „Był taki dzień"

21.18 S. „Ekstradycja 2"

22.10 „Draża cze-tnik. Legenda Kre-sów" film dok.

23.00 „Był taki dzień"

23.05 „Wtór-nik" film dok.

00.00 „Sensa-cje XX wieku"

01.00 Słowo życia

01.05 Świat w obrazach

01.10 Informacje dnia

01.30 Sanktu-aria polskie

01.55 Poczet Wiel-kich Polaków

02.00 Anioł Pański

02.05 Ma się rozumieć

02.15 Rozmowy niedokończone

03.25 Święty na każdy dzień

03.30 Bóg z nami odc. 4

04.00 Informacje dnia

04.20 Różaniec

04.50 Myśląc Ojczyzna

05.00 Apel Jasnogórski

05.20 Informacje dnia

05.40 Polski Punkt Widzenia

06.00 Pani Mazowska

07.00 Audycja Ge-neralna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu

08.00 Po stro-nie prawdy

08.55 Poczet Wiel-kich Polaków

09.00 Informacje dnia

09.15 Polski Punkt Widzenia

09.35 Słowo życia

09.40 Dzielna niewiasta

09.55 Święty na każdy dzień

10.00 Na zdrowie Uzależnienia

10.20 Bóg z nami odc. 4

10.45 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość

11.00 Informacje dnia

11.15 Rozmowy niedokończone

12.25 Myśląc Ojczyzna

12.35 Przyroda i ludzie Orzeł i żółw

13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia

13:20 Wykłady z kongresu

13:50 Mateczni-ki Polskości

14:00 Perły polskiego krajobrazu odc. 3

14:20 Przegląd katolickiego tygodnika "Niedziela"

14:30 Msza świę-ta z Jasnej Góry

15:20 Muzyczne chwile

15:30 Cioteczka

16:00 Po stro-nie prawdy

16:50 Ma się rozumieć

17:00 Informacje dnia

17:10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat

17:35 Sól ziemi

18:05 Akademia prolife

18:15 Muzyczne chwile

18:30 Odpowie-dzialni za Kościół

18:55 Poczet Wiel-kich Polaków

19:00 Anioł Pański

19:05 Informacje dnia

19:15 Rozmowy niedokończone

20:25 Rodzinny Ogród Zoologiczny "Król-estwo Stworzenia"

20:30 Małpi biznes odc. 3

21:00 Informacje dnia

21:20 Różaniec

21:50 Głos Polski

22:00 Apel Jasnogórski

22:20 Informacje dnia

22:40 Polski Punkt Widzenia

23:00 Głos serca Matczyna tajem-nica odc. 124

23:45 Muzyczne chwile

7.00 „Mistrzowie samochodów"

10.00 „Stare do-bre rzeczy"

12.00 „Łowcy staroci"

18.00 „Inny garaż"

19.00 „Jak to jest zrobione?"

20.00 „Łowcy staroci"

21.00 „Stare do-bre rzeczy"

23.00 „Zapomnia-ne i porzucone"

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Superkowe ABC”
07.50 „Imbir i Cytryna”
08.15 „Okrasa łamie przepisy”
08.40 S. dok. „Szlakiem Kolberga”
09.05 „Res Poloniae”
09.30 „Niepojęte”
09.45 „Polskie dziedzictwo”
10.15 „Polskie 100 lat”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Moda na język polski”
11.30 „Przyjaciele”
11.45 „Kobiety w drodze”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Dobre historie”
13.30 „Hity wszech czasów”
14.10 „Jeden dzień dłużej” reportaż
14.25 „Notacje”
14.45 „Sonda 2”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Unia kulinarna”
17.55 S. „Na dobre i na złe”
18.45 „Wynalazki na medal”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Z pamięci”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 „Samotność w sieci” cz. 1 film fab.
22.50 „Dobre historie”
23.10 S. „Ojciec Mateusz”
23.55 „Info Wilno”
00.15 „Wileńszczyzna w obiektywie”
00.20 „Studio Wilno”
00.55 „Polskie dziedzictwo”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Detektywi alpejscy”
9.45 S. „Schnell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawna”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.30 Gen ciekawości
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Wiadomości
19.30 1000 cudów świata.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Żłoty umysł
23.05 „Tango zabójców” thriller
00.55 „28 dni później” thriller

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Pułapka miłości”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości

19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Duety gwiazd. Nowa era. Muzyczne widowisko.
21.30 „Wiking” dramat
00.15 „Samotny Łowca” thriller

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Miasto i świątynie”
7.00 „LRT słyszy”
7.30 Eksperyment
8.00 „Nasza rosyjska ulica”
8.30 „Żyj tak czysto, jak to możliwe”
9.00 „Pierścień radiowy LRT”
10.00 Program informacyjny
12.00 Dzień dobry, Litwo
14.30 Pieśń nad pieśniami 2026. Litewski konkurs telewizyjny dla dzieci i uczniów
16.00 Oto kino
16.30 Kuchnia Beaty
17.30 „Z siatki do elity – Gvidas Gineitis” film dok.
18.00 „Głowa” film dok.
19.30 O świecie dnia X
20.00 Dzień Kultury
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Ninjababy” komedia
23.15 „Atomic Blonde” film fab.
01.05 „Dokąd dalej?” Program podróży

6.00 „W świecie zwierząt”
6.30 „Zrób sam”
7.00 „Gliny”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Nici duszy”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”

16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Epoka lodowcowa” film anim.
21.30 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Kolumbia” film fab.
00.35 „Gra o przycięcie” film fab.

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.40 S. „Realna mistyka”
8.40 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „Policja wodna”
12.30 S. „FBI”
13.20 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Last Cop”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 „Wojny sąsiedzkie”
18.30 Mistrzostwa LKL
21.00 „xXx: Reaktywacja” film fab.
22.55 „Smak zemsty” thriller
01.15 „Jestem gwiazdą... Zabierzcie mnie stąd!”

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo
08.30 Chcę pracować
09.00 Godzina TV Wolność
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 Godzina TV Wolność
15.30 Życie w biznesie
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Godzi-

na z Valatką
17.30 Wszystko jest mierzone
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 Koncert
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Godzina z Valatką
00.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
01.00 Trzymajcie się

5.40 „Limit”
6.30 „Samotny na zimnie”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „Prawo i porządek”
10.00 „Gra Codzienni mistrzowie”
11.30 „La Maistas”
12.00 „Zakładnica Kotryny”
13.00 „Smaki świata z Bilim i Domem”
14.00 „Padma Lakshmi i smaki krajów”
14.30 „Samotny na zimnie”
16.00 „Limit”
17.00 „Prawo i porządek”
18.00 S. „Kobra 11”
19.00 „Niekochani”
20.00 „Gliny”
21.30 Gra „galvOK”
00.00 „Moonfall” film fab.

6.00 S. „Cena kochania Ciebie”
7.00 S. „Zakazany owoc”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
10.00 S. „List pożegnalny”
11.00 S. „Panna Holmes”
12.00 S. „Lucifer”

13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Kryminalne umysły”
15.00 S. „Anupamaa”
15.35 S. „Mangal Lakshmi”
16.30 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”
19.00 S. „Lucifer”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Lynley. Nieostrożny w czerwieni”
22.50 S. „Kryminalne umysły”
23.45 S. „Czar-na Wdowa”

06.05 „Wykrywacz kłamstw”
06.20 Pytanie dnia
06.45 „Reporterzy”
06.55 „Okno na Świat”
07.20 S. „Akacyjowa 38”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Agape Bli-sko Ciebie”
09.00 „Serwis Info”
09.15 „Makłowicz w podróży”
09.45 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.30 Okrasa łamie przepisy
13.00 Serwis Info
13.10 Agrobiznes
13.40 Magazyn Rolniczy
13.55 „Abruzja klejnot Włoch. Dzika Natura” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 Serwis Info
16.15 Reporterzy
16.35 Gra słów. Krzyżówka
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 „Jaka to melodia?”
19.00 „Klan”
19.35 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”

20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Powrót”
22.25 „Po prostu przyjaźń” komedia
00.45 S. „Wojna zastępcza”

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.45 „Tamte lata, tamte dni”
08.25 „Podróże z historią”
09.00 „WTEM”
09.20 „Wydarzenie aktualne”
09.55 „Kulturalni”
10.50 „Paryżanka” dramat
12.30 „Będzie lepiej” komedia
14.20 „Portrety”
15.25 „Wąchać kwiatki od spodu” komedia
17.10 „Godzina z Mieczysławem Foggiem”
18.10 „Starszy pan. I'm sorry”
19.05 „Tygodnik Kulturalny”
19.55 „Dzień, w którym umarła gwiazda rocka Michael Jackson”
20.30 „Video Killed the Radio Star”
21.00 „Wściekły Byk” dramat
23.25 „Człowiek z żelaza” dramat
02.10 S. „Przygody Sherlocka Holmesa”

07.00 „Panorama”
07.30 „Mody Polskie”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 Pytanie na śniadanie
12.35 „Kresowe grody i rody”
12.50 Przepis dnia
13.00 Serwis Info
13.10 S. „M jak miłość”
14.50 Polonia 24. Tygodnik
16.00 Serwis Info
16.10 „Wszystko przed nami”

16.40 Turystyczna Jazda
17.00 „Fenomen Fogga” film dok.
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 Górna półka smaku
19.45 Panorama
20.20 „Polacy Światu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Na dobre i na złe”
22.15 S. „Na sygnale”
23.15 „Kabaretowa Noc Pod Gwiazdami”
00.15 Panorama

07.20 „Słownik polsko@polski”
07.45 „Zakochaj się w Polsce”
08.55 S. „Portrety Wojenne”
09.20 „Flesz historii”
09.40 „Myśliciele sylwetki polskie”
09.45 S. „Pogranicze w ogniu”
10.40 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.50 „Saga prastarej puszczy” film dok.
11.40 „Piosenką przez historię”
11.55 „Historia kuchni polskiej”
12.35 S. dok. „Magiczny Adriatyk”
13.25 „Był taki dzień”
13.30 „Wycinanki Pana N.” film dok.
14.25 „Kurierskim szlakiem. Azymut Węgry” film dok.
15.10 S. „Królowie”
15.40 S. „Pogranicze w ogniu”
16.35 „Marzyciele”
17.00 „Sensacje XX wieku”
18.35 S. „Czas honoru”
19.20 „Być dla Polski, być dla Polaków” film dok.
19.50 „Encyklopedia II wojny światowej”
20.40 S. „Królowie”

21.05 „Rzecz Polska”
21.15 „Orlęta. Grodno '39” film fab.
22.55 „Był taki dzień”
23.00 „Świadkowie Putina” film dok.
00.45 „Polski As Wywiadu”

00.00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Rodzinny Ogród Zoologiczny "Królestwo Stworzenia"
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski pos. Antoni Macierewicz
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Przetrawiliśmy
06.30 Tata z Małopolski – afrykańskie ścieżki ks. Jana Czuby
07.30 Więzy krwi
08.35 Edukacja domowa
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 Życiu powiedzmy TAK
10.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 Jestem mamą Dzień Dziecka odc. 420
11.00 Informacje dnia
11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Głos Polski pos. Antoni Macierewicz
12.35 Natura et Homo
13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia
13.20 Głos serca Matczyna tajemnica odc. 124
14.05 Europejska perła baroku
14.30 Na żywo Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Drzwi do lasu Lasy tuż za miastem odc. 15
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie Poznaj Las
17.40 O. Gabriel
18.30 Łączy Nas Historia
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Historie Starożytności
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Kto ratuje jedno życie

7.00 „Mistrzowie samochodów”
10.00 „Stare dobre rzeczy”
14.00 „Gorączka złota”
18.00 „Inny garaż”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
20.00 „Renowatorzy”
21.00 „Codziennosc służb granicznych”
23.00 „Zapomniane i porzucone”

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Domisie”
07.50 „Rok w ogrodzie”
08.20 „Unia kulinarna”
08.40 „Wojownicy czasu”
09.10 „Tygiel”
09.30 „Prywatne życie zwierząt”
09.55 „Kulinarne wędrówki z Jolą Kleser”
10.20 „Domisie”
10.50 S. „Rodzina Leśniewskich”
11.15 „Hity wszech czasów”
12.05 „Plebania”
12.50 „Daję słowo”
13.40 „Polonia 24”
14.40 „Imbir i Cytryna”
15.00 „Słowo daję!”
15.10 S. „Komisarz Alex”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Tygodnik Moralnego Niepokoju the best of”
16.45 S. „Ojciec Mateusz”
17.30 „Tamte lata, tamte dni”
17.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
18.05 S. „Pan Mama”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
19.50 „Program informacyjny”
20.00 „Polacy to wiedzą!”
20.25 „Porwani za młodu” film dok.
21.00 „Samotność w sieci cz. 2” film obycz.
22.20 „To jest grane”
22.45 „Pożyteczni.pl”
23.10 „Info Wilno”
23.30 S. „Królowie śródmieścia”
00.15 „Ewa Farna na dobry wieczór”
01.05 „Program informacyjny”
01.10 „Tamte lata, tamte dni”
01.40 „Przystań nad Biblią”
01.50 „Info Wilno”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Dziki świat Eglė”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 „Jeśli nie grzyby”
8.30 „Mój paszport kłamie.”
9.00 „Dzień dobry, Litwo”
9.30 „Wiadomości. Pogoda”
9.35 „Dzień dobry, Litwo”
10.30 „Wiadomości. Pogoda”
12.00 S. dok. „Kul-towe wyspy Oceanu Indyjskiego”
12.55 S. dok. „Tajemnice z góry”
13.50 „Ojciec Brown”
15.30 Wiadomości
15.45 Dajmy czadu!
17.00 Gospodarstwa domowe ożywają
17.30 W kuchni z Beatą
18.30 Wiadomości
19.00 Przyjaciele
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Kocham Litwę
22.45 „Po prostu moje szczęście” komedia
00.30 „Ninjababy” komediodramat

6.00 „Przyłapani!”
9.00 „Hotel Transylwania 2” film anim.
10.45 „Psy i koty” film fab.
12.30 „Tajemnice SaintTropez” komedia
14.20 „Faceci w czerni” komedia
16.15 „Trzej muszkieterowie” film fab.
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Sonic. Szybki jak błyskawica” film fab.
21.25 „Baywatch. Słoneczny patrol” komedia
23.45 „Jak ugryźć 10 milionów” komedia

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Notatki przyrodnika”
6.30 „Dzieci tyśiąclecia Litwy”
7.25 „Złoty umysł”
8.30 „Encyklopedia Gustava”
9.00 „Gen ciekawości”
9.30 „Żyj tak czysto, jak to możliwe”
10.00 „Co słysząc, sąsiedzie?”
10.30 „Pogoń. Vytis”
11.00 „Jesteśmy Ukraińcami”
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Taśma zatrzymująca
13.00 Gospodarstwa domowe ożywają
13.30 Anatomia architektury
14.00 Koncert życzeń
15.30 Pociągnięcia pędzlem do portretu państwa
16.00 Spacerzy
16.30 Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie. Półfinał I
19.30 „Miasto i świątynie”
20.00 Oto kino
20.30 Panorama
21.00 Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie. Półfinał II
23.30 S. „Poirot Agathy Christie”
01.10 Kocham Litwę

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Świat zwierząt”
9.30 „Zrób sam”
10.00 „Czary Kotryny”
10.30 „Przepis na udany weekend”
11.00 „Zagroda marzeń”
11.30 „Śladami słoń” film dok.
12.35 „Wybrzeża Afryki” film dok.
13.40 „Lwy na drzewach” film dok.

14.50 „Na łonie natury” komedia
16.40 „K911” komedia
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Gra galvOK”
22.00 „Pokój” dramat
00.30 „Udawaj martwego” film fab.

6.00 S. „Akumulatory”
7.00 „Szalone przygody na łonie natury z Bearem Grylsem”
8.00 „Realna mistyka”
9.00 „Policja 24/7”
10.00 „Orły lombardu”
10.50 S. „Wyścig dookoła świata”
12.05 S. „Akumulatory”
13.00 „Szalone przygody na łonie natury z Bearem Grylsem”
14.00 Mistrzostwa piłki nożnej TOPLYGA. „Dziugas” – „Panevėžys”
16.30 Mistrzostwa LKL
19.00 S. „Kierowcy ciężarówek”
20.00 S. „Policja wodna”
21.00 „Piekielny Ogar” thriller
23.10 „XX: Reaktywacja” film fab.

05.00 S. dok. „Ludzie z latarni morskiej”
06.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.
08.00 „Ameryka – wielka podróż”
09.00 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
09.30 „Chcę pracować”
10.00 Najlepszy
10.30 „Pierwszy raz”
11.00 Czyste miasta
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 Dziś bierze
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 „Pyszne życie”

17.00 „Sad i ogród” film dok.
17.30 Życie w biznesie
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 Buschido ring
19.00 „Nasze miasteczka” film dok.
20.00 Wiadomości
20.30 S. dok. „Ewangelia koszykówki według Shar”
22.30 Wiadomości
23.00 S. „Nieodkryta Rosja”

6.00 „Wojny magazynowe”
8.00 „Zmysły zwierząt”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Autopilot”
10.30 „Gaz do dechy”
11.00 „Wielka Dziesiątka”
12.00 „Poważne kłeski żywiołowe”
13.00 „Piekielna droga”
14.00 „Trudniej się nie da”
15.00 „W drodze z Normanem Reedem”
16.00 „Magazynewe wojny”
18.00 „Gwiazdy lombardu”
19.30 „Wyspy Dziewicze. Hiszpania”
20.00 „Wielka Dziesiątka”
21.00 „TV3 wiadomości”
21.50 „TV3 sport”
21.55 „TV3 pogoda”
22.00 „La Brea 2” dramat
23.00 „Pokerzysta” thriller

6.00 „Łapacz snów”
6.40 S. dok. „Świat ogrodników”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Adim Farah”
11.00 S. „Pan-na Holmes”
13.10 S. „Don Matteo”

15.25 S. Wspomniały wiek
17.45 Morderstwo w...
19.50 S. „Powrót do raju”
21.00 S. „Sommerdahl”
22.55 S. „Cichy świadek”
01.05 „Dom” dramat

05.55 „Wykrywacz kłamstw”
06.15 „Pytanie dnia”
06.35 Reporterzy
06.50 Oko na Świat
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.55 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.55 S. „Ojciec Mateusz”
12.50 „W samo południe” western
14.25 „Nurt życia. Opowieść o rzece” film dok.
15.05 „Przed ekranem”
15.15 „Dobre patenty”
15.25 Okrasa łamie przepisy
16.00 S. „Ojciec Mateusz”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 „Piłka Nożna: Liga Mistrzów”
19.50 „Program informacyjny 19.30”
20.00 „Piłka Nożna: Liga Mistrzów”
21.30 S. „Komisarz Alex”
22.35 „Przełęcz ocalonych” dramat
01.00 „Psy 2. Ostatnia krew” film sensac.

07.00 „Paryżanka” dramat

08.40 „21 Przegląd Piosenki Aktorskiej”
09.45 „Kolekcja”
09.55 Informacje kulturalne
10.10 „Wydarzenie aktualne”
10.30 „Maria Montessori, wizjonerka” film dok.
12.05 S. „Droga”
13.15 Koncert
15.25 Wydarzenie aktualne
16.00 „Zucchero Fornaciari” film dok.
17.55 Tamte lata, tamte dni
18.35 „Wąchać kwiatki od spodu” komedia
20.20 „Dzień z życia artysty”
21.00 „Sicario 2: Soldado” film fab.
23.10 Koncert
01.25 „Wściekły Byk” dramat

07.00 „Panorama”
07.30 „Kulturalni”
08.15 Turystyczna Jazda
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.20 „Podróż z historią”
12.55 S. „Stawiam na Tolka Banana”
14.10 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
14.45 „Na dobre i na złe”
15.40 S. „Na sygnale”
16.40 „Okrasa łamie przepisy”
17.10 „Dziuple i ich mieszkańcy” film dok.
18.00 Teleexpress
18.25 S. „M jak miłość”
19.20 „Lato z Radiem i Telewizją Polską”
20.15 „Muzeum Polskiej Piosenki”
20.30 Panorama
21.00 S. „Zatoka szpiegów”
21.55 „The Best of Kabaret Moralnego Niepokoju”
23.10 „Daję słowo”
00.00 S. „Tajemnica Enigmy”

07.25 „Był taki dzień”
07.28 „Sprawdzamy”
07.45 „Przyrodnik na tropie”
09.00 „Tajemnice, zamki i podziemia”
09.20 „Flesz historii”
09.40 „Było, nie minęło”
10.05 S. „Czarne chmury”
10.55 „Polska i świat z historią w tle”
11.15 S. dok. „Odnażyć Zaginionie”
11.40 „Flesz historii”
12.00 „Historia polskiego sportu”
12.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
13.00 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.50 „Ukryte skarby”
14.15 „Przeszczepianie nadziei” film dok.
15.05 „Ex Libris”
15.30 „Mój Niki-for” dramat
17.05 „I tak będę żył...” film dok.
17.45 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
17.55 „Fenomen Fogga” film dok.
18.50 „Kluczownik” dramat
20.10 „Porucznik Robert Oszek bohater Niepodległej” film dok.
20.55 „Żelazny chłopiec” film dok.
21.50 „Draża czełnik. Legenda Kresów.” film dok.
22.45 „Kochankowie Roku Tygrysa” film obycz.
00.30 „Orleń. Grodno” dramat

00.00 Przegląd Katolickiego Tygodnika "Niedziela"
00.05 Tu był Prymas Kardynał Wyszyński w Studziennej
00.25 Regał
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach

01.10 Informacje dnia
01.30 Łączy Nas Historia
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Westerplatte Młodych
02.55 Święty na każdy dzień
03.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
03.30 Historie Starożytności
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Natura Obiektywnie
06.25 Wykłady z kongresu
06.55 Muzyczne chwile
07.10 Na pallotyńskim wzgórzu
08.25 Sól ziemi
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Westerplatte Młodych
10.00 Czarny sufit
11.00 Informacje dnia
11.15 Retrospekcja
11.20 Muzyczne chwile
11.35 Słowo życia
11.40 Polski Punkt Widzenia
12.00 Kropelka radości
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
13.50 Natura Obiektywnie
14.20 Ocalić od zapomnienia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile

15.30 Przegląd Katolickiego Tygodnika "Niedziela"
15.35 Słowo życia
15.40 Święty na każdy dzień
15.45 Jak wygrać małżeństwo?
16.00 Dzielna niewiasta
16.15 Mateczniki Polskość
16.30 Wierzę w Boga
17.00 Informacje dnia
17.10 Historia PL
18.00 Kierownik duchowy Sekretarki Bożego Miłosierdzia
18.30 Przełamując bariery
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Manna z Nieba
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Warto być ojcem
23.15 Głos serca

7.00 „Jak to jest zrobione?”
9.00 „Europejscy kierowcy ciężarówek”
10.00 „Najlepszy garaż”
12.00 „Warsztat naprawczy”
14.00 „Autostrada A2”
16.00 „Program o przetrwaniu”
18.00 „Alaska”
19.00 „Jak to jest zrobione?”
21.00 „Miłośnicy małych domów”
23.00 „Nadzy i przestraszeni”

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
07.20 „Historia jednego obrazu”
07.25 „Zaczarowany świat...”
07.40 „Detektyw Literka”
08.00 „Wileńska Podcastownia”
08.50 „Imbir i Cytryna”
09.10 „Przystań nad Biblią”
09.25 „Kulturalni”
10.05 „Litwa nieoczywista”
10.35 „Zaczarowany świat...”
10.50 „Słowo na niedzielę”
11.00 „Transmisja Mszy Świętej”
13.30 „Studio Raban”
13.55 „Plebania”
14.35 S. dok. „Perły Bałtyku”
15.00 „Kulinarne wędrówki z Jolą Kleser”
15.25 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „To jest grane”
16.45 S. „Za raz wracam”
17.35 „Anna Dymna spotkajmy się”
18.00 „Szansa na sukces”
18.50 „Imbir i Cytryna”
19.15 „Tygodnik Moralnego Niepokoju the best of”
19.45 „Litwa nieoczywista”
20.00 „Tamte lata, tamte dni”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.00 S. „Czarna śmierć”
21.45 „Wileńska Podcastownia”
22.35 „Daję słowo”
23.25 „Rozmowy (nie)wygodne”
23.55 „Wizy życia” film dok.
00.45 „Program informacyjny”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Tu – kino”
6.30 „Litwin w sercu”
7.30 „Dzień kultury”
8.00 „Myśli niedzielne”
8.30 „Życ na wsi jest dobrze”
9.00 „Kalendarz ogrodnika”
9.30 „Notatki przyrodnika”
10.00 „Encyklopedia Gustava”
10.30 „Litewskie dzieci milenijne”
11.30 S. dok. „Śmiertelne 60”
12.00 S. dok. „Blue Planet Live Revisited”
12.55 S. „Dom, słodki dom. Niesamowite siedliska zwierząt”
13.50 S. „Klub Morderstw Marlow”
15.30 Wiadomości
15.45 Euromaxx
16.00 Detektywi historii
17.00 Wieczór z Audriusem Giržadą
18.00 Wiadomości
18.30 Narodowe Nagrody Filmowe „Srebrny Żuraw 2026”
21.20 Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie. Finał
23.45 „28 dni później” thriller

6.00 „LEGO Masters”
6.55 S. anim.
9.00 „Hotel Transylwania 3: Letnie wakacje” film fab.
11.00 „Miss Agent” komedia
13.20 „FBF” film fab.
15.05 „Idealnie dobrani” dramat
15.25 „Życie jak romantyczna komedia” komedia
17.20 „Teletoto”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „Wonder Woman” film fab.
22.20 „Samary-

tanin” film fab.
00.25 „Nocka u Holly” komedia

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Jeśli nie grzyby”
6.30 „Kalendarz ogrodnika”
7.00 „Zaklinacz zwierząt”
7.30 „Mój paszport kłamię.”
8.00 S. „Simon”
8.05 S. anim. „Smerfy”
8.40 S. anim. „Bluey”
9.00 Wstęp uzbrojony.
9.30 „Droga”
10.00 „7 dni Kowna”
10.30 „Wiara i życie”
11.00 Dzień Kultury
11.30 Menora
12.00 Myśli na święta
12.30 Msza Święta w Bazylice Katedralnej św. Biskupa Stanisława i św. Władysława Wileńskiego
13.45 S. anim. „Bluey”
14.00 „Narodziny Alchemika” film rodzinny
16.00 Euromaxx
16.30 Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie
19.00 „W głębi basenu. Danas Rapšys” film dok.
19.30 Vilnius Jazz 2025. Lłaki Trio z Flavią Huarachi i Luką Zabriciem
20.30 Panorama
21.00 Lekkoatletyka. Diamentowa Liga Wandy
23.00 Pełnia księżyc LRT OPUS
23.30 S. „Poirot Agathy Christie”
01.10 S. „Po prostu moje szczęście”

6.00 Filmy anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas. Italia”
10.00 „Świat według kobiet”

11.00 „Zagroda marzenia”
12.00 „Śladami słoń” film dok.
13.00 „Wybrzeża Afryki” film dok.
14.00 „Na łonie natury” film dok.
15.00 „Rodzina pingwinów” film dok.
16.00 „Teściów się nie wybiera”
17.00 „Gazas dugnas: Show”
18.00 „Opłata za przygodę”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Rocznica milionera” komedia
21.40 „Zwyczajna przysługa” komedia
00.05 „Trefny wóz” film fab.

6.05 S. „Akumulatory”
7.00 „Szalone przygody na łonie natury z Bearem Grylsem”
8.00 S. „Wojny klientów”
8.30 „Róg Tura”
9.00 „Policja 24/7”
10.00 „Orły lombardu”
10.50 „Wyścig dookoła świata”
12.00 S. „Akumulatory”
13.00 „Szalone przygody na łonie natury z Bearem Grylsem”
14.00 TOPLYGA Piłka nożna „Kauno Žalgiris” „Žalgiris”
16.30 „Wojny sąsiedzkie”
17.00 „Bezstraszna hiena” komedia
19.00 S. „Kierowcy ciężarówek”
20.00 S. „Policja wodna”
21.00 „Turysta” thriller
23.10 „Piekielny ogar” thriller

05.00 S. dok. „Ludzie z latarni morskiej”
06.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.

08.00 Podcast wojskowy
09.00 Dziś bierze
10.00 Wszystko jest mierzone
10.30 Sad i ogród
11.00 Kod zdrowia
12.00 Pytanko
13.00 S. „Stary”
16.00 Wiadomości
16.28 Pogoda
16.30 24/7
17.30 Anatomia mieszkania
18.00 Wiadomości
18.28 Pogoda
18.30 W świecie koszykówki
19.00 Godzina TV wolność
20.00 Wiadomości
20.28 Pogoda
20.30 Godzina z Valatką
21.30 24/7
22.30 Wiadomości
23.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.
01.00 S. dok. „Ludzie z latarni morskiej”

5.50 „Poważne kłeski żywiołowe”
6.50 Gra „galvOK”
9.30 „Haczyk na jednym końcu”
10.00 „Detektyw przeszłości”
10.30 „Egaz do dechy”
11.00 „Wielka Dziesiątka”
12.00 „Poważne kłeski żywiołowe”
14.00 „Trudniej się nie da”
15.00 „W drodze z Normanem Reedem”
16.00 „Wojny magazynowe”
18.00 „Gwiazdy lombardu”
18.30 „Rzeka – akcja ratunkowa Valdasa Bieļiauskasa w Australii”
19.35 S. „See 2”
21.00 „TV3 wiadomości”
21.50 „TV3 sport”
21.55 „TV3 pogoda”
22.00 „Clemency” dramat
00.25 „Assassin” thriller

6.00 „Łapacz snów”
6.40 „Świat ogrodników”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Uczeń Molphara”
10.00 S. „Adim Farah”
11.00 S. „Panna Holmes”
13.00 Pozdrowienia
15.30 „Wspaniały wiek” film fab.
17.55 S. „Morderstwo w...”
19.50 S. „Powrót do raj”
21.00 „Tajemnice Brokenwood”
23.00 „Łowca nagród” komedia
01.10 „Sommerdahl”

06.00 „Sprawdzamy”
06.25 „Sprawa dla reportera”
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.55 „Słowo na niedzielę”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.55 S. „Alternatywy 4”
10.55 S. „Ojciec Mateusz”
11.55 S. „Komisarz Alex”
12.55 Między ziemią a niebem
13.00 Regina Coeli
13.15 Między ziemią a niebem
13.45 „Portret Kapłana o. Tadeusz OSPPE”
14.10 „Szop mówi stop” musical
15.25 S. „Dom”
17.05 S. „Jaka to melodia?”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Piłka nożna mecz towarzyski, Polska – Ukraina”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.25 „Empire

State: Ryzykowna gra” film akcji
23.10 „Miłość, ślub i inne nieszczęścia” komedia
00.55 „Przełęcz ocalonych” dramat

07.00 „Wielcy, więksi i najwięksi”
07.55 „Rozmowy (nie)wygodne”
08.30 Wydarzenie aktualne
08.50 „Bajnutki”
09.00 „Liturgie i nabożeństwa”
10.05 „Przystań nad Biblią”
10.25 „Moja Jeruzolima”
11.00 „Brzechwa dzieciom. Pan Drops i jego trupa. Pchła Szachrajka”
12.15 „Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy” film TVP
13.20 „Maria Montessori, wizjonerka” film dok.
14.55 „W poszukiwaniu dobrego filmu”
15.35 „Zgadnij, kto przyjdzie na obiad” film fab.
17.30 Dobry tytuł
18.15 „Niedziela z...”
20.20 „Kobiela na plaży” film TVP
21.00 „Pół żartem, pół serio” komedia
23.15 „Kulturalni”
00.10 „Mark Rothko: obraz patrzy na ciebie” film dok.

07.00 „Panorama”
07.30 „Rodzinka.pl”
08.30 „Mówią rzeki Wisła”
09.05 „Szatan z siódmej klasy” film fab.
10.50 „Słowo na niedzielę”
11.00 „Transmisja Mszy Świętej”
13.35 „Prywatka u Wojtka, czyli be-

nemis Wojciecha Gąssowskiego”
15.40 S. „Janosik”
17.20 Koncert
18.00 Teleexpress
18.25 S. „M jak miłość”
19.15 „Kabaretomaniacy”
20.10 „62. KFPP w Opolu”
20.30 Program informacyjny 19.30
20.55 Pytanie dnia
21.20 S. „Komisarz Alex”
22.15 „Gabi Drzewiecka zaprasza”
23.10 „Kobieta sukcesu” komedia
00.55 Koncert

07.15 „Był taki dzień”
07.20 „Sprawdzamy”
07.35 „Podróże z historią”
08.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
09.00 „Całe życie z nami”
09.20 „Wieczera Pańska u Metodystów”
09.40 „Niepojęte”
09.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.05 S. „Czarne chmury”
10.50 „Rzecz Polska”
11.05 „Historia kuchni polskiej”
11.45 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.40 „Magiczny Adriatyk”
13.30 „Ziemia obiecana 50 lat później”
13.50 „Kanadyjskie Parki Narodowe”
14.45 S. dok. „Dzika Polska”
15.10 „Ex Libris”
15.30 „Kochankowie Roku Tygrysa” film obycz.
17.15 „Wycinanki Pana N.” film dok.
18.10 „Koto historii”
18.45 S. „Modrzejewska”
20.00 „Był taki dzień”
20.05 „Flesz historii”
20.25 „Bocznica” film dok.

21.10 S. dok. „Kroniki Hitlera”
22.00 „Niemy Niemien” film dok.
22.35 „Mój Niki-for” dramat
00.10 „Komornik” dramat

00.00 Odpowiedzialni za Kościół
00.30 Lubieszów
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Przełamując bariery
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Święty na każdy dzień
02.15 Rozmowy niedokończone
03.20 Muzyczne chwile
03.30 Manna z Nieba
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Polski Punkt Widzenia
05.40 Odpowiedzialni za Kościół
06.05 Kurierskim szlakiem. Azymut Węgry
07.00 Jestem mamą
07.15 Mocni w Wierze
07.40 Regał
08.15 Podobni do ewangelicznego siewcy
08.45 Ocalić od zapomnienia
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Słowo życia
09.05 Polski Punkt Widzenia
09.25 Święty na każdy dzień
09.30 Siostry na posterunku
10.00 Prymas Stefan Wyszyński
10.10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
10.15 Manna z Nieba
10.25 Przegląd Katolickiego Tygodnika

„Niedziela”
10:30 Msza święta z Jasnej Góry
11:30 Spór o Morskie Oko
12:00 Głos serca
12:45 Muzyczne chwile
13:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Leonem XIV
13:15 Papież Polak do Rodaków
13:55 Ignacy Loyola
16:00 Wieś to też Polska
17:00 Informacje dnia
17:10 Koncert życzeń
17:50 Mateczniki Polakości
18:00 Natura et Homo
18:30 Sól ziemi
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Bańniowy teatr lalek
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Retrospekcja
22:45 Stan Bezpieczeństwa Państwa
22:55 Święty na każdy dzień
23:00 Mocni Jego mocą
23:30 Muzyczne chwile
23:45 Jak wygrać małżeństwo?

7.00 „Jak to jest zrobione?”
9.00 „Mistrzowie samochodów”
11.00 „Łowcy staroci”
15.00 „Męskie zajęcia”
18.00 „Niebezpieczne budowy”
19.00 „Miłośnicy małych domów”
20.00 „Program o przetrwaniu”
21.00 „Ważne wydarzenia”
23.00 „Akta NASA”

06.30 „Wileńska Podcastownia”
07.20 „Jesteśmy stąd”
07.25 „HULAHOO IT IS COLD OUTSIDE”
07.35 S. anim. „Bolek i Lolek”
07.45 „Kocie kalamburki”
07.50 „Na wszelki wypadek!”
08.15 „Makłowicz w podróży”
08.40 „Korona Gór Polski”
09.05 „Rozmowy w Mackiewiczówce”
09.35 „Wynalazki na medal”
09.50 „Polskie dziedzictwo”
10.15 „Polskie 100 lat”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.35 „Detektyw Literka”
11.45 „HULAHOO IT IS COLD OUTSIDE”
11.55 S. anim. „Bolek i Lolek”
12.05 „Zaginione odnalezione”
12.15 S. „Królowie średniowiecza”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Arrasów dzieje osobliwe”
13.35 „Kulturalni”
14.15 „Marian Dziedziel aktor odnaleziony” film dok.
15.35 „Stacja Innowacja”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Detektyw Literka”
17.20 „Nauka literki z Żużu”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Imbir i Cytryna”
18.00 S. „Komisariat”
18.45 „Na Tropach Historii”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczy-

zna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „War-to kochać”
21.50 „Porozmawiajmy szczerze”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Arrasów dzieje osobliwe”
23.30 „Info Wilno”
23.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.55 „Studio Wilno”
00.25 „Polskie dziedzictwo”
00.50 S. „Komisariat”
01.40 „Program informacyjny”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Detektywi alpejscy”
9.45 S. „Sch-nell ermittelt”
10.35 S. „Kancelaria prawnicza”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.30 Gen ciekawości
12.45 „Kto i dlaczego?”
13.15 S. „Miasta nadbrzeżne świata”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzi-ka Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 Historie rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Rój”
22.20 S. „Oderbruch”
23.25 S. „Kancelaria”
00.15 A jeśli nie to grzyby

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Świeża krew”
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00 S. „Odległe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Pułapka miłości”
15.00 S. „Bajka nocy”
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo”
17.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 Od...do...
20.00 „Miłość na kótkach”
21.00 „Babcie balują”
21.30 Wiadomości
22.30 „Krwawy berek” komedia
00.35 S. „FBI”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 Gen ciekawości
6.30 „Poranne dźwięki”
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Menora
12.00 7 dni w Kownie
12.30 Legendy. Dziś i zawsze
13.30 Spacer
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.30 Koncert życzeń
16.00 Anatomia architektury
16.30 Kuchnia Beaty
17.30 „Miasto i świątynia” film dok.
18.30 S. „Dziedzictwo”
19.15 Euromaxx
19.30 S. dok. „Złamanie kodu”
20.20 S. dok. „Historie z Japonii”
20.30 Panorama
21.00 „Temat dnia”
21.30 „Bee Gees.

Jak uleczyć złamane serce?” film dok.
23.30 Gen ciekawości

6.00 Gra „galvOK”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Nici duszy”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Gliny”
20.00 „Wyspa”
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.00 „Windykator” dramat
23.50 „Tatuażysta z Auschwitz” dramat

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.25 „Realna mistyka”
8.30 S. „Hudson & Rex”
9.30 S. „Kod”
10.35 S. „Mentalista”
11.30 S. „Truckerzy”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Last Cop”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 „Orły lombardu”
18.30 Mistrzostwa LKL
21.00 „Godziła 2” film fab.
23.35 „Turysta” thriller
01.45 S. „Hudson & Rex”
05.00 „Pyszne życie”

05.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
06.00 Wszystko jest mierzone
06.30 24/7
7.30 Godzina z Valatką.
08.30 S. „Nasze zwierzęta”
9.30 TV Wolność
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Nieodkryta Rosja” film dok.
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Chcę pracować
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Sad i ogród
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 Godzina TV Wolność
20.00 Reporter
20.18 Pogoda
20.30 S. dok. „A. Łukaszenka. Złote dno”
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Nieodkryta Rosja” film dok.

5.40 „Limit”
6.30 „Samotny na zimnie”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „Prawo i porządek”
10.00 Gra „Codzieni mistrzowie”
11.30 „La Maistas”
12.00 „Zakładnia Kotryny”
13.00 „Smaki świata z Bilim i Domem”
14.00 „Smaki narodu z Padmą Lakshmi”
14.30 „Samotny na zimnie”
16.00 „Limit”
17.00 „Prawo i porządek”
18.00 S. „Kobra 11”
19.00 S. „Nieznajomi”
19.30 „Droga do FIFA 2026”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki z Ameryki”
21.00 „Safe Ho-

use" dramat

23.15 „Fresh” komedia**6.00** S. „Cena kochania Ciebie”**7.00** S. „Zakazany owoc”**8.00** S. „Niewidoma”**9.00** S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills II”**10.00** S. „List pożegnalny”**11.00** S. „Pan na Holmes”**12.00** S. „Lucifer”**13.00** S. „Prawo i porządek”**14.00** S. „Kryminalne umysły”**15.00** S. „Anupamaa”**15.35** „Mangal Lakshmi”**16.30** S. „Niewidoma”**18.00** S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills”**19.00** S. „Lucifer”**20.00** S. „Prawo i porządek”**21.00** S. „Cassandra”**22.55** S. „Kryminalne umysły”**23.55** „Tajemnice Brokenwood”**06.35** S. „Złoty chłopak”**07.20** S. „Akcyjowa 38”**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”**08.30** „Studio Raban”**09.00** Serwis Info**09.20** S. „Czterdziestolatek”**10.10** S. „Ranczo”**11.10** S. „Komisarz Alex”**12.05** S. „Ojciec Mateusz”**13.00** Serwis Info**13.10** „Agrobiznes”**13.40** „Rok w ogrodzie Extra”**13.55** „Prawdziwy Kubus Puchatek” film dok.**15.00** S. „Złoty chłopak”**16.00** „Serwis Info”**16.25** „Gra słów. Krzyżówka”**17.00** S. „Dziedzictwo”**18.00** „Teleexpress”**18.25** „Jaka to melodia?”**19.05** „Reporterzy”**19.25** S. „Akcyjowa 38”**20.30** „Program informacyjny 19.30”**20.55** Pytanie dnia**21.30** „Kanato, czyli wyprawa do krainy wierszy” spektakl**22.25** „Postscriptum”**22.55** „Midway” dramat**01.25** „Dzieci duch” film dok.**07.10** „Tacy byliśmy”**07.45** „Tamte lata, tamte dni”**08.25** „Ciuciubabka” film TVP**09.30** „Od ucha do ucha” film anim.**10.00** S. „Zmiennicy”**11.10** Wydarzenie aktualne**11.45** „Zgadnij, kto przyjdzie na obiad” film fab.**13.45** „Pan Kleks. Wojna i miłość. Bajka dokumentalna” film dok.**14.50** „Zabawa w chowanego” film TVP**16.00** „Dama Kameiliowa” melodramat**17.55** S. „Zmiennicy”**19.05** S. dok. „Dźwięk Nowego Jorku”**19.55** S. „Pan wzywał, Milordzie?”**21.00** „Poniedziałek z Bondem” film sensac.**23.20** „Jak zostać Marilyn” film dok.**00.30** „Pół żartem, pół serio” komedia**07.00** „Panorama”**07.30** „Przystań nad Biblią”**08.00** „Gwiazdorska kuchnia Ani”**08.30** „Pytanie

na śniadanie”

12.30 „Polskie opowieści”**12.50** Przepis dnia**13.00** „Serwis Info”**13.10** S. „Blondynka”**14.50** „Pięknie przyprawiONA”**15.10** Kulturalni**16.00** Szop mówi stop**17.00** S. „Za-raz wracam”**17.30** S. „Barwy szczęścia”**18.00** „Teleexpress”**18.20** „Gra słów. Krzyżówka”**18.50** „Teleexpress Extra”**19.15** „Słownik polsko@polski”**19.45** Panorama**20.20** Myśliciele sylwetki polskie**20.30** Program informacyjny**20.55** „Pytanie dnia”**21.25** S. „Czas honoru”**22.20** S. „Królowa Bona”**23.20** „IRA na dobry wieczór”**00.15** Panorama**07.25** „Był taki dzień”**07.29** „Słownik polsko@polski”**07.55** „Było, nie minęło”**09.25** „Był taki dzień”**09.30** S. „Pogranicze w ogniu”**10.25** „Ludzie i pszczoły”**10.55** „Ex Libris”**11.15** „Papcio Chmiel” film dok.**12.05** „Arsenal. Magazyn militarno historyczny”**12.30** S. dok. „Wszystkie kolory świata”**13.25** „Jutro czeka nas długi dzień.” film dok.**14.45** „Flesz historii”**15.05** S. „Królowie”**15.30** S. „Pogranicze w ogniu”**16.30** „Ex Libris”**16.50** „Wyśpiwana historia”**16.55** „Sensacje XX wieku”**18.30** S. „Czas honoru”**19.15** „Pokazowe dzieci PRL. gdańskie pięcioraczki” film dok.**20.00** „Pan Kleks” film dok.**20.55** S. „Królowie”**21.20** S. „Eks-tradycja 2”**22.15** „Rzecz Polska”**22.30** „Mała Zagłada” film dok.**23.25** S. dok. „Kroniki Hitlera”**00.20** „Polska i świat z historią w tle”**00.35** „Sensacje XX wieku”**00.00** Jak my to widzimy z daleka widać lepiej**00:30** Tam, gdzie Bóg płacze**01:00** Słowo życia**01:05** Świat w obrazach**01:10** Informacje dnia**01:30** Sól ziemi**01:55** Poczet Wielkich Polaków**02:00** Msza święta z Jasnej Góry**03:00** Anioł Pański z Ojcem Świętym Leonem XIV**03:15** Rozmowy niedokończone**04:20** Różaniec**04:50** Myśląc Ojczyzna**05:00** Apel Jasnogórski**05:20** Informacje dnia**05:40** Tam, gdzie Bóg płacze**06:10** Sanktuaria polskie**06:30** Ignacy Loyola**08:35** Albertynki**08:55** Poczet Wielkich Polaków**09:00** Informacje dnia**09:15** Wieś to też Polska**10:15** Słowo życia**10:20** Mateczniki Polskości**10:30** Baśniowy teatr lalek**10:55** Święty na każdy dzień**11:00** Informacje dnia**11:15** Rozmowy niedokończone**12:20** Stan Bezpieczeństwa Państwa**12:30** Warto być ojcem**12:45** Muzyczne chwile**13:00** Anioł Pański**13:03** Informacje dnia**13:20** Skazani na Sybir**14:00** Dom Paderewskiego w Ojczyźnie**14:30** Msza święta z Jasnej Góry**15:20** Muzyczne chwile**15:30** Mazurskim szlakiem piękna stworzenia**16:00** Brat Kalikst z Poczekajki**16:50** Ma się rozumieć**17:00** Informacje dnia**17:10** Sanktuaria polskie**17:30** Porady Medyczne Bonifratrów**18:00** Świadkowie**18:30** Spotkanie Rodziny Radia Maryja**21:00** Informacje dnia**21:20** Różaniec**21:50** Myśląc Ojczyzna**22:00** Apel Jasnogórski**22:20** Informacje dnia**22:40** Polski Punkt Widzenia**23:00** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat**23:30** Władysław hr. Zamoyski – Pan z Wielkopolski – Władca Tatr**7.00** „Mistrzowie samochodów”**9.00** „Jak to działa?”**10.30** „Aukcje zagubionego bagażu”**12.00** „Łowcy starożytności”**17.30** „Aukcje zagubionego bagażu”**18.00** „Inny garaż”**19.00** „Jak to jest zrobione?”**21.00** „Program o przetrwaniu”**23.00** „Zapomniane i porzucone”**07.10** „Tacy byliśmy”**07.45** „Tamte lata, tamte dni”**08.25** „Ciuciubabka” film TVP**09.30** „Od ucha do ucha” film anim.**10.00** S. „Zmiennicy”**11.10** Wydarzenie aktualne**11.45** „Zgadnij, kto przyjdzie na obiad” film fab.**13.45** „Pan Kleks. Wojna i miłość. Bajka dokumentalna” film dok.**14.50** „Zabawa w chowanego” film TVP**16.00** „Dama Kameiliowa” melodramat**17.55** S. „Zmiennicy”**19.05** S. dok. „Dźwięk Nowego Jorku”**19.55** S. „Pan wzywał, Milordzie?”**21.00** „Poniedziałek z Bondem” film sensac.**23.20** „Jak zostać Marilyn” film dok.**00.30** „Pół żartem, pół serio” komedia**07.00** „Panorama”**07.30** „Przystań nad Biblią”**08.00** „Gwiazdorska kuchnia Ani”**08.30** „Pytanie**07.10** „Tacy byliśmy”**07.45** „Tamte lata, tamte dni”**08.25** „Ciuciubabka” film TVP**09.30** „Od ucha do ucha” film anim.**10.00** S. „Zmiennicy”**11.10** Wydarzenie aktualne**11.45** „Zgadnij, kto przyjdzie na obiad” film fab.**13.45** „Pan Kleks. Wojna i miłość. Bajka dokumentalna” film dok.**14.50** „Zabawa w chowanego” film TVP**16.00** „Dama Kameiliowa” melodramat**17.55** S. „Zmiennicy”**19.05** S. dok. „Dźwięk Nowego Jorku”**19.55** S. „Pan wzywał, Milordzie?”**21.00** „Poniedziałek z Bondem” film sensac.**23.20** „Jak zostać Marilyn” film dok.**00.30** „Pół żartem, pół serio” komedia**07.00** „Panorama”**07.30** „Przystań nad Biblią”**08.00** „Gwiazdorska kuchnia Ani”**08.30** „Pytanie**07.25** „Był taki dzień”**07.29** „Słownik polsko@polski”**07.55** „Było, nie minęło”**09.25** „Był taki dzień”**09.30** S. „Pogranicze w ogniu”**10.25** „Ludzie i pszczoły”**10.55** „Ex Libris”**11.15** „Papcio Chmiel” film dok.**12.05** „Arsenal. Magazyn militarno historyczny”**12.30** S. dok. „Wszystkie kolory świata”**13.25** „Jutro czeka nas długi dzień.” film dok.**14.45** „Flesz historii”**15.05** S. „Królowie”**15.30** S. „Pogranicze w ogniu”**16.30** „Ex Libris”**16.50** „Wyśpiwana historia”**16.55** „Sensacje XX wieku”**07.00** „Panorama”**07.30** „Przystań nad Biblią”**08.00** „Gwiazdorska kuchnia Ani”**08.30** „Pytanie**00:00** Jak my to widzimy z daleka widać lepiej**00:30** Tam, gdzie Bóg płacze**01:00** Słowo życia**01:05** Świat w obrazach**01:10** Informacje dnia**01:30** Sól ziemi**01:55** Poczet Wielkich Polaków**02:00** Msza święta z Jasnej Góry**03:00** Anioł Pański z Ojcem Świętym Leonem XIV**03:15** Rozmowy niedokończone**04:20** Różaniec**04:50** Myśląc Ojczyzna**05:00</**

Niefortunny kucyk utknął w oponie

Do zdarzenia doszło na polu w mieście Stoke-on-Trent w środkowej Anglii. Mieszkańcy okolicy zauważyli kucyka, który utknął w oponie do traktora. Skontaktowali się z Królewskim Towarzystwem Zapobiegania Okrucieństwu wobec Zwierząt (RSPCA), które natychmiast wysłało na miejsce swój zespół. Ekipa podniosła oponę, a jedna z członkiń zespołu, Nicola Riley, zabrała się za oswobodzenie zwierzęcia. Działała etapami — najpierw rozluźniła jego przednie nogi, potem bark, a w końcu szyję, dzięki czemu kucyk mógł wydostać się na wolność. Po oswobodzeniu był w stanie stać samodzielnie.

Fot. Freepik

Bawoli sobowtór prezydenta Donalda Trumpa

Bawół albinos o niecodziennym podobieństwie do prezydenta USA Donalda Trumpa robi furorę w sieci. Jego właściciel opowiadał, jak wszedł w posiadanie zwierzęcia.

Bawół z Bangladeszu stał się nieoczekiwaną gwiazdą przed Id al-Adha, Świętem Ofiarowania, jednym z dwóch najważniejszych świąt w religii muzułmańskiej. Uwagę internautów zwróciła jego gęsta blond grzywa, przypominająca fryzurę Donalda Trumpa. Bawół otrzymał nawet imię po polityku.

Ważące niemal 700 kg zwierzę było hodowane na farmie w mieście Narajangondzo nieopodal Dhaki. Ziauddin Mridha, jego właściciel, opowiedział, jak stał się właścicielem bawoła. „Kupiłem go dziesięć miesięcy temu na targu bydła. To mój młodszy brat nadał mu to imię (Donald Trump — red.) ze względu na sierść. Stał się wiralem i wielu ludzi przyszło go zobaczyć — powiedział Mridha. Według rolnika podobieństwa między zwierzęciem a prezydentem USA ograniczają się do sierści.

W Chinach stworzono translator dla zwierząt

Startup Meng Xiaoyi z chińskiego Hangzhou zaprezentował translator PettiChat dla zwierząt w formie niewielkiego urządzenia przypinanego do obroży. Według producenta sprzęt potrafi rozpoznawać emocje, odgłosy i zachowania czworonogów. Translator wykorzystuje model AI Tongyi Qianwen, który został wytrenowany na milionach próbek dźwięków zwierząt. Jego cena wynosi ok. 100 euro. Wbrew pozorom translatory dla zwierząt nie są czymś nowym. Podobne urządzenia i aplikacje pojawiają się na rynku od lat, jednak żadne z nich nie zdobyło niezależnego, naukowego potwierdzenia skuteczności.

Fot. Freepik

Fotomigawka

■ Dwa koła dwóm kołom nierówne Fot. Apolinary Klonowski